

FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆNDS UDDANNELSE

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN
BERETNING 1947-48

KØBENHAVN
CHR. CHRISTENSENS BOGTRYKKERI
1948

INDHOLD

Tale ved årsfesten	7
Undervisningsåret.....	19
Lærere og administration	19
Undervisningsråd	20
Censorer	20
Studerende	20
Studierejser.....	23
Gæsteforelæsninger	24
Lokaler.....	25
Udgivervirksomheden	26
Biblioteket	26
Institutter	31
Prisopgave.....	40
Tilskud	41
Studiefonden	43
Rusfesten.....	43
Årsfesten	44
Foreninger	44
stud. merc./H. D. Bladet.....	47
De studerendes Råd	47
Tilgang og afgang	49
Det erhvervsøkonomiske grundstudium	49
Erhvervsøkonomiske specialstudier	50
Forberedelse til den tresproglige korrespondentprøve	52
Forberedelse til den eensproglige korrespondentprøve	52
Forberedelse til translatøreksamen	53
Forberedelse til spanskprøven og prøven i russisk	53
Uddannelse af handelsskolelærere	53
Eksaminer	54
Litterære arbejder af Handelshøjskolens lærere.....	64

FORENINGEN TIL UNGE
HANDELSMÆND'S UDDANNELSE

STIFTET 3. NOVEMBER 1880

Foreningens formål er at udbrede nyttige kundskaber inden for handelsstanden, særlig ved tilrettelæggelse af en så fyldig kommerciel uddannelse som muligt for handelsstandens ungdom.

BESTYRELSE:

Direktør *Paul Tillge*, R. p. p., formand.
Borgmester *Alfred Bindslev*, R. p. p.
Borgmester *Julius Hansen*.
Direktør, generalkonsul *Einar Høyvald*, R. DM. p.p.
Direktør, fru *Else Illum*.
Skibsreder *Axel Kampen*, R., MSH.
Direktør *Henry P. Lading*, K. DM., MI.
Direktør *F. Løppenthien*, R. DM. p. p., MAS.
Bankdirektør *Oluf Nielsen*, K. DM. p. p.
Boghandler *Ove Rømer*, R., DHF.
Direktør *Paul Schwanenflügel*, R., kasserer.
Direktør *Ole Sundø*, R. p. p.
Direktør, konsul *L. Tholstrup*, R. p. p., MSH., MGSK.
Sparekassedirektør, cand. polit. *Jens Toftegaard*, R. DM. p. p.

Direktør for Handelshøjskolen i København:
Professor, dr. phil. *Christen Møller*, R.

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

Handelshøjskolen i København er oprettet af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse og er statsunderstøttet. Den underviser efter de af handelsministeriet under 11. januar 1939, 28. juni 1944 og 6. juli 1944 godkendte studieplaner og er undergivet statens tilsyn gennem et af handelsministeriet nedsat

TILSYNSRÅD:

Direktør *Chr. H. Olesen*, K. DM. p.p., formand.

Bankdirektør *O. Bech*, R. DM. p. p.

Grosserer *Aage Kunst*, R. DM.

Direktør for handelsskoleundervisningen,
cand. mag. *Osvald Larsen*, R. DM.

Direktør *C. J. Berring*, R.

Fuldmægtig, cand. jur. *K. Agbo*, sekretær.

Handelshøjskolens rektorkæde.

UDVIKLINGSTENDENSER I DANSK REVISORUDDANNELSE

FOREDRAG VED HANDELSHØJSKOLENS ÅRSFEST DEN 22. JUNI 1948

af docent *PALLE HANSEN*

Selvom *revision* sikkert er udøvet fra de ældste tider — vel lige så længe, som der har været foretaget økonomiske dispositioner — er *fagrevisoren*, der nyder offentlig troværdighed, og som arbejder frit og uafhængigt til alle sider, et barn af vor tid.

Det er ikke mere end godt 50 år siden, de første fagrevisorer her i landet grundlagde deres virksomheder, og endnu er der ikke gået 40 år, siden *loven om autoriserede revisorer*¹⁾ efter en årrækkes tilløb og hastigt fremmet af daværende justitsminister Albertis fald så dagens lys.

Den nye stand var således ikke formet og modnet ud af mange års virke. Men med hjemmel i en dispensationsregel, der fritog fuldstændig for eksamen, sprang i 1910 — som i sin tid Pallas Athene — de første 10 autoriserede revisorer fuldt rustede frem af Gud Zeus' pande. To år efter udnævntes for anden og sidste gang på samme måde endnu 11 dygtige mænd til autoriserede revisorer. Disse 21 revisorer kom til at danne kernen i de efterfølgende års voksende stab af statsautoriserede revisorer, der måtte bestå den siden 1913 forlangte revisoreksamen.

Baggrunden for ønsket og kravet om fagrevisorer med offentlig autorisation var i særdeleshed den kolossale forøgelse af antallet af aktieselskaber, det stærkt voksende kreditbehov og forekomsten af en række bedragerier. Det kan således nævnes, at medens vi her i landet i begyndelsen af 80'erne kun havde et par hundrede aktieselskaber, var antallet, omkring den tid revisorloven fremkom, henved 2500. Og selv om man endnu ikke havde oplevet Albertikatastrofen og andre senere tilkommende større bedragerier, var situationen dog sådan, at den gav professor Birch anledning til i folketinget i 1905²⁾ i forbindelse med fremsættelsen af et forslag om edsvorne autoriserede revisorer at pege på, at der i løbet af 10 år her i landet var indtruffet et halvt hundrede underslæb i provinsbankerne, hvori var impliceret 1½ million kroner, et efter datidens forhold ganske betragteligt beløb. Medens justitsminister Alberti — af nærliggende grunde — måtte nære en vis reservation over for tanken og

¹⁾ Nr. 117 af 14. maj 1909.

²⁾ Rigsdagstidende 1904—05. Forhandlinger på Folketinget, spalte 2664.

havde sine tvivl om, hvorvidt der her i landet var så stor trang til autoriserede revisorer¹⁾, anførte Birck i 1908 som ordfører for en række forslagsstillere, at der var brug for sådanne revisorer, privat »i det øjeblik deres forhold ere komne i konfusion«, dernæst i fallitboer, likvidationsboer og akkordboer, i aktieselskaber, andelsselskaber, sparekasser og banker²⁾. Denne anskuelse sejrede, og det var således i fuld forståelse med en række fremstående og ansvarsbevidste mænd i erhvervslivet og på rigsdagen, at de 21 pionerer i årene 1910—12 betrådte revisorvejens ofte tornefulde stier, udstyret med *offentlig troværdighed* og med det privilegium — *fortrinsvis* at skulle benyttes af domstolene ved kritisk revision af regnskaber eller forretningsførelse.

Derimod blev det revisorerne egen sag at vinde indpas i erhvervslivets brede offentlighed. Der fandtes f. Eks. ingen aktieselskabslov, der foreskrev benyttelse af revisorer. At det har været strengt nok at placere faget i de første år, fremgår tydeligt af Revisions- og Forvaltnings-Institutets jubilæumsskrift ved 25 års jubilæet i 1937. Med ordene: »Ja, der er mange mærkelige næringsveje til«, ledsaget af en overbærende hovedrysten, sluttede således en samtale mellem daværende revisor, senere handelsminister Hassing Jørgensen og en kendt forretningsmand, som Hassing Jørgensen havde opsøgt i håb om at få ham interesseret for de tanker, der lå til grund for det i 1901 oprettede revisionskontor. Et sted, hvor det langt om længe var besluttet at indføre fagmæssig revision, sagde et bestyrelsesmedlem formanende til revisor: »Nu skulle vi nødig have den virksomhed revideret i stykker«. Og endelig kan nævnes forretningsmanden, der var ked af, at revisor forlangte normale afskrivninger; for så blev der under-skud, »og man ville dog gerne se et resultat af sit arbejde«.

Havde de første revisorer således store vanskeligheder med udadtil at vinde indpas og vise, at de kunne udgøre et konstruktivt led i virksomhedens organisation og ikke blot — som det engang blev sagt — »overfor almenheden at skulle repræsentere den nødvendige attribut til ærlighed og snusfornuft med den hovedopgave at holde det købmandsmæssige initiativ på det jævne«, mødte der dem også vanskeligheder på den indre front, især i forbindelse med uddannelsen af vordende autoriserede revisorer.

Fra første færd havde det stået lovgiverne og de af standens egne folk, der kom til at øve indflydelse på eksamenskravene, klart, at skulle man befæste og udvide fagets stilling i samfundet, måtte den fremtidige rekruttering kun finde sted blandt folk, der var højt kvalificerede, såvel *fagligt* som *moralisk*.

Der fandtes imidlertid paa det tidspunkt beklageligvis intet universitets-

1) Rigsdagstidende 1907—08. Forhandlinger på Folketinget, spalte 4516.

2) Rigsdagstidende 1907—08. Forhandlinger på Folketinget, spalte 4510.

eller højskolestudium, der dækkede de særlige krav til regnskabsmæssig og revisionsmæssig viden, som måtte være Alfa og Omega i et revisorstudium, og man var derfor henvist til i selve revisorloven og i en dertil knyttet kongelig anordning af 25. juli 1913 at måtte fastlægge de specificerede krav og betingelser for dem, der i fremtiden ville søge beskikkelse til autoriseret revisor, uden at man var i stand til at henvise aspiranterne til noget sted, hvor de kunne modtage den nødvendige uddannelse.

Dette skulle få afgørende betydning for revisorstudiets tilrettelæggelse langt ud over det tidsrum, de første eksamensbestemmelser kom til at virke, ja, helt til den dag i dag, idet det fra først af blev sædvane, at en revisoraspirent her i landet måtte erhverve sig sit fags teori sideløbende med det daglige arbejde, i begyndelsen ved selvstudium, senere ved manuduktion og sluttelig for manges vedkommende ved systematisk undervisning, men som altoverskyggende hovedregel i fritiden, i aftentimerne.

Interessant i denne forbindelse er det at se, hvorledes Sveriges revisorordning, der kom til verden i 1912, fra først af kunne bygge den teoretiske revisoruddannelse på en i 1909 grundlagt handelshøjskoles 2-årige dagstudium for studenter (altså svarende til vor handelshøjskoles grundstudium). Tilstedeværelsen af dette studium ledet af en fremragende professor med speciel indsigt i regnskabsvæsen og revision har ført svensk revisoruddannelse ad en væsentlig anden vej end vor, og uden tvivl forskånet den svenske revisorstand for flere af de børnesygdomme, den danske revisorstand har måttet gå igennem på uddannelsesområdet. Børnesygdomme, som standen efter nogens mening endnu lider under, især derved at de unge revisoraspirenter ikke sjældent i 7—9 år, og for fleres vedkommende endnu længere, må tilbringe den væsentlige del af deres fritid på skolebænken.

Set i lys af de vilkår, hvorunder den danske revisorstand måtte arbejde i de år og nævnte mangel på egnede undervisningssteder, må man imidlertid være taknemlig for det høje plan, hvorpå man alligevel straks lagde kravene om faglige og almene kvalifikationer. Det har uden tvivl haft stor betydning for standen, ihvorvel den første eksamensordning viste sig ikke at være levedygtig. Man forlangte således for det første, at eksaminanden skulle have en *almen uddannelse* svarende til den såkaldte almindelige forberedelseseksamen (præliminæreksamen). Dernæst skulle han dokumentere såvel *teoretisk* som *praktisk* duelighed i *handelskyndighed* og *regnskabskyndighed*, hvilke discipliner dækkede over fagene *almindelig handelslære*, *handels- og søfartslovgivning*, *statistik* og *varekundskab*, *bogholderi* og *revision*, i hvilke sidstnævnte fag, der naturligvis stilledes ganske omfattende fordringer om teoretisk og praktisk viden og kunnen. Det bestemtes, at revisorprøven skulle aflægges for en eksamenskommission på 7 medlemmer, udnævnt af handelsministeren; en ordning, der består den dag i dag.

Den kendsgerning, at eksamenskravene ikke harmonerede med et i forvejen eksisterende eller samtidig opbygget studium, viste sig at være en så afgørende hindring for tilgangen til de autoriserede revisorers kreds, at der i årene indtil 1919 kun var 3 revisorer, der bestod revisoreksamen. Man havde spændt buen for højt, og i 1919 måtte man derfor foretage en retræte, der skulle vare helt til 1930.

En af de mænd, der har øvet størst indflydelse på revisoruddannelsen her i landet, medlem af revisorkommissionen, statsaut. revisor J. P. Strobel, skriver om denne første epoke i revisoruddannelsen, at grunden til den manglende tilgang til faget i disse år ikke var, »at eksamenskravene var for strenge; disse var tværtimod overordentlig godt udarbejdet, men det var utvivlsomt manglen på adgang til den nødvendige teoretiske uddannelse, der havde langt den overvejende skyld i denne periodes ringe tilgang«¹⁾.

I tiden fra 1919—1930 sløjfede man herefter alle teoretiske krav om regnskabs- og revisionskyndighed og lagde vægten på, at aspiranten skulle dokumentere sin kyndighed på disse centrale felter alene ved indsendelse af 4 i det praktiske liv udførte arbejder. Man opgav desuden fagene varekundskab og statistik og stillede end ikke krav om, at aspiranten skulle have almenuddannelse svarende til præliminæreksamen.

Hvad tilgang til standen angår, skabte denne ændring selvsagt øjeblikkelig luft; det kan således nævnes, at i årene 1920—26 fik 31 revisorer autorisation, og inden 1919-ordningen afløstes af 1930-ordningen, havde standen ialt fået en tilgang på 117 nye autoriserede revisorer.

Men 1919-ordningen var naturligvis ikke tilfredsstillende. Dels bragte eksamensformen med fremskaffelse af 4 arbejder fra praksis aspiranterne unødige vanskeligheder, og dels måtte disse arbejder for revisorkommissionen blive et højst uensartet bedømmelsesgrundlag; men ikke mindst afslørede de indsendte indberetninger, at aspiranternes teoretiske kundskaber i almindelighed ikke var særlig strålende. Det blev med al ønskelig tydelighed slået fast, at teori ikke er noget fra praksis totalt afvigende, men at tværtimod den teoretiske viden er det fundament, det værktøj, hvormed man i den konkrete, praktiske situation imellem flere muligheder kan vælge den rette løsning. Fra teoretisk viden til praktisk kunnen er naturligvis altid et spring, men som general von Willisen en gang skal have sagt: »Der Sprung ist aber von Wissen und nicht von Nichtwissen«. Mangel på teoretisk viden hos revisoraspiranterne blev derfor en sko, der trykkede den unge revisorstand meget alvorligt i disse år.

I slutningen af tyverne udviklede forholdene sig da således, at man måtte finde det nødvendigt at vende tilbage til kravene om teoretisk viden inden for hovedfagene revision og regnskabsvæsen, og dette kunne man

¹⁾ Revision og Regnskabsvæsen 1934, side 176.

forvente opfyldt med betydelig større held end i 1913, dels fordi der i mellemtiden bl. a. ved medvirken af foreningen af statsautoriserede revisorer og ved dygtige manueltørers hjælp var kommet mere fasthed i studieforholdene, men i særdeleshed derved, at Handelshøjskolen i København i mellemtiden var blevet oprettet og under sin aftenafdeling havde optaget et studium i regnskabsvæsen, der dækkede kravene til 1919-ordningens såkaldte teoretiske del, d. v. s. almindelig handelslære og handels- og søfartslovgivning og desuden omfattede en alsidig undervisning i regnskabsvæsenets teori.

Endvidere stillede Handelshøjskolen på en forespørgsel fra revisorforeningen i udsigt ved en eventuel nyordning af revisoreksamen at ville påtage sig den fulde teoretiske undervisning af revisoraspiranterne¹⁾.

Da revisorloven derfor omkring 1930 skulle indkorporeres i næringsloven, skønnedes tiden moden til samtidig at foretage en gennemgribende revision af eksamenskravene, og foreningen af statsautoriserede revisorer fremsatte da forslag til en nyordning ledsaget med bl. a. følgende begrundelse²⁾:

»Selv om der både af foreningen og enkelte autoriserede revisorer er gjort forsøg i retning af en planmæssig undervisning, formener udvalget dog, at disse forsøg ikke har medført en tilfredsstillende løsning, og det må efter de hidtil indhentede erfaringer anses for påkrævet, at uddannelsen føres ind under mere ensartede og skolemæssige former. Såfremt revisorstanden i længden skal kunne hævde sig som en stand, der kan opfylde de krav, som samfundet er berettiget til at kræve, maa udvalget anse det for nødvendigt, at revisor-aspiranterne i højere grad end hidtil erholder *den nødvendige teoretiske uddannelse*«.

I en handelsministeriel bekendtgørelse af 25. juni 1930 fremtrådte da den eksamensordning, som med visse senere tilkomne udvidelser er gældende i dag³⁾.

Revisoreksamen deltes i to dele — den teoretiske del og den praktiske — der skulde bestå i nævnte rækkefølge.

Under teoretisk del bliver eksaminanden at eksaminere i regnskabskyndighed, revisionsteknik, almindelig erhvervslære (nationaløkonomi) og almindelig handels- og søfartslovgivning (erhvervsret).

Med den hastige udvikling, revisorfaget var undergået siden 1913, hvilket især havde givet sig udtryk i, at de statsautoriserede revisorer helt havde overvundet de første års modstand i erhvervslivets offentlig-

1) Se Foreningen af autoriserede Revisorers årsskrift 1926. side 69—70.

2) Nævnte årsskrift, side 69.

3) Sidst reviderede udgave af eksamensbekendtgørelsen er dateret 1. sept. 1945.

hed og nu ved siden af at virke som revisorer i aktieselskaber og i private virksomheder også i stort omfang fungerede som *konsulenter*, f. eks. i skatteproblemer, bogføringsorganisatoriske spørgsmål og i kalkulationsproblemer m. v., er det klart, at kravene i de to centrale fags teori blev skærpet væsentligt ved denne lejlighed, og også i fagene erhvervslære og handels- og søfartslovgivning blev tidssvarende ændringer indført. Ved praktisk del blev de 4 frie indberetninger afløst af en adgang til løsning af 4 bundne opgaver, der indtil dato som hovedregel har været stillet inden for fagområderne: bogholderianlæg, bo- og akkordopgørelse, skatteopgørelse og revision¹⁾. 1930-ordningen, der faktisk blev en tilbagevendende til principperne fra 1913, betegner således alt i alt et betydeligt fremskridt med hensyn til revisoruddannelsen. Revisor Strobel skrev, efter at ændringen var trådt ud i livet, at »eksamensreglerne af 1930 betegner således det stadium i institutionens udvikling, hvor man gør op med børnesygdommene ved at råde bod på tidligere tiders fejl, og hvor man trækker linierne klarere op for standens fremtidige rekruttering«²⁾.

Fra begyndelsen af trediverne og indtil dato har revisoruddannelsen herefter haft følgende karakteristiske træk:

Grundbetegnelsen for, at en aspirant kan indstille sig til revisoreksamens teoretiske del er, at han må have deltaget i almindeligt forekommende revisionsarbejde i 3 år hos en statsautoriseret revisor. Der kræves ingen højere eksamen i almindelige fag (kravet fra 1913 om præliminæreksamen eller lignende uddannelse var faldet ud, idet revisorforeningen under eksamenskravenes udarbejdelse havde udtalt, at »hvor ønskeligt det end kan synes at være, mener udvalget dog ikke for tiden at kunne foreslå, at der forlanges en vis almindelig folkeskoleundervisning som ballast søge ansættelse hos en autoriseret revisor og påbegynde sin revisoruddannelse. Det skal dog straks siges, at det efterhånden hører til sjældenhederne, at en revisoraspirant ikke har realeksamen, ofte tillige en handelseksamen, inden han tager ansættelse hos en statsautoriseret revisor. Hans uddannelse former sig herefter noget forskelligt, alt efter om han er beskæftiget i provinsen eller i København.

En ung mand, ansat hos en revisor i København, vil i praktisk taget alle tilfælde vælge at læse til diplomprøven i regnskabsvæsen på Handelshøjskolen, idet denne prøve siden 1931 træder i stedet for revisoreksamens teoretiske del med undtagelse af faget revisionsteknik og desuden på visse områder rækker ind i stoffet til revisoreksamens praktiske del. Dette stadium gennemføres som bekendt som aftenstudium og varer efter planen

¹⁾ Dog kan 1 eller 2 af opgaverne erstattes af indberetninger. Denne adgang er dog kun bnyttet i meget få tilfælde

²⁾ Revision af Regnskabsvæsen 1934, side 177.

4 år¹⁾). I fortsættelse af diplomprøven kan aspiranten på Handelshøjskolen modtage undervisning i revisionsteknik og ved at fremstille sig for revisorkommissionen i dette fag derved erhverve den fulde teoretiske del af revisoreksamen. Herefter kan han — ligeledes på Handelshøjskolen eller ved manuduktion — forberede sig i de områder, der kræves behersket til den praktiske del. Ved også her at fremstille sig for revisorkommissionen vil aspiranten efter normalt 7—9 års afstestudium og i reglen et lignende antal års praktisk arbejde i revisorfaget kunne erhverve autorisationen — efter en i 1944 af revisor Strobel offentliggjort statistik — gennemsnitligt i sit 32. år.

Er aspiranten ansat hos en provinsrevisor stiller sagen sig noget anderledes — som hovedregel vanskeligere. Dette gælder dog siden begyndelsen af fyrrerne ikke for revisorstuderende i Århus, Ålborg og Odense, hvis handelsskoler, har oprettet studier til diplomprøven i regnskabsvæsen med samme eksamenskrav som Handelshøjskolens. Disse skoler har imidlertid ikke undervisning i de øvrige fag, der fordres ved revisoreksamens teoretiske og praktiske del.

Den teoretiske uddannelse må aspiranten uden for disse byer søge f. eks. ved manuduktion hos den stedlige sagfører og hos sin chef i forbindelse med selvstudium af lærebøger og andet offentliggjort undervisningsmateriale.

Når aspiranten regner sig for moden, fremstiller han sig i København for revisorkommissionen, der eksaminerer ham i samtlige fag til teoretisk del. Efter nogle flere års praksis, måske påny afstivet ved manuduktion af chefen, indstiller aspiranten sig sluttelig til den praktiske del af revisoreksamen.

Udviklingstendensen i årene fra 1930 og op til den nyeste tid har for revisoruddannelsens vedkommende været præget af, at kravene til de statsautoriserede revisoreres praktiske virke fortsat er blevet skærpet. Ikke mindst har krigsårene og efterkrigsårene lagt store arbejdsbyrder og opgaver af særlig beskaffenhed på revisorerne skuldre og krævet stor faglig dygtighed og personlig uafhængighed. Jeg tænker her især på de mange krisesager af forskellig art, prissager, værnemagersager osv., hvor revisor har måttet stå mellem erhvervslivet og myndighederne, men også på det konsultative område er kravene til faglig viden stærkt udvidet. Eksempelvis til regnskabsorganisatoriske problemer, til kalkulations-spørgsmål og i en vis udstrækning til arbejdsforenklingsproblemer ved kontorarbejdet, der har udviklet sig til et ganske omfattende fagområde.

¹⁾ For en ordens skyld skal anføres, at Handelshøjskolen over for sine studerende stiller adgangsbetingelser, bl. a. med henblik på, at de studerende har en vis almenuddannelse. Minimumsfordring for adgang til diplomstudiet er således: Realeksamen med mindst mg⁺ samt Købmandsskolens særprøve i bogføring, handelsregning, merkantilt engelsk og tysk og desuden 4 års praksis.

Disse forhold har naturligt afspejlet sig i eksamenskravene. Sidst ved, at driftsøkonomiens teori fra 1947 er indført som eksamensfag ved første del af revisoreksamen og desuden ved udvidelse og forandringer i diplomprøvens struktur¹⁾.

Denne store udviklingsproces har fået visse følger. For det første er vanskelighederne for revisoraspiranterne i provinsen øget på grund af den manglende adgang til undervisning i det store stof.

En af de revisorer, der i de seneste år har taget sig stærkest af revisoruddannelsesproblemet, statsautoriseret revisor Lars Larsen, nu formand for revisorforeningens undervisningsudvalg, udtalte herom i et foredrag i år¹⁾:

»Som forholdene er i dag har København og de provinsbyer, hvor der er adgang til at tage diplomprøven, en alt for stor fordel på de øvrige byers bekostning. Det er selvsagt ikke let for aspiranterne i de mindre provinsbyer ved hjælp af mere eller mindre tilfældig manuduktion at forberede sig til den fulde teoretiske eksamen — og resultaterne ved eksamen viser da også — selvom den fulde eksamen også forsøges taget af aspiranter fra København — en sørgelig nedadgående retning«.

For det andet har forholdene med udvidelse af pensum og den samtidige kraftige arbejdsbelastning i revisorfaget også for de studerende i diplomprøvebyerne haft tilfølge, at studiet enten frivilligt eller ved en forøget dumpeprocent ved eksamen har måttet strækkes med endnu nogle års aftenarbejde. Dette har igen medført, at det i dag ikke er noget ukendt fænomen at møde stærkt udtrættede, ofte overanstrengte revisoraspiranter, præget af en udtalt faglig ensidighed, der især grunder sig på det lange tidsrum, hvori de udelukkende er beskæftiget med revisorfagets praktik og teori.

Endelig synes det, som om udviklingen er ved at løbe fra den måde, den teoretiske del af revisoreksamen er organiseret på. For tiden eksisterer der ved denne eksamen tre instanser: den *opgavestillende* (revisorkommissionen), den *eksaminerende* (de af kommissionen antagne eksaminatorer) og den *undervisende* (lærerkræfter ved diplomstudier, manuduktion o. l.).

Mellem disse faktorer bør samarbejdet naturligvis være bedst muligt, således at unødvendig usikkerhed hos revisoraspiranterne i deres studium og ved eksamen undgås.

Herom har revisor *Lars Larsen* udtalt²⁾:

»For inden jeg forlader den teoretiske uddannelse, er der endnu et forhold i den nuværende ordning, som jeg finder uheldigt og

¹⁾ Diplomprøvens studieordning er senest ændret i 1944.

²⁾ Revision og Regnskabsvæsen 1948, side 78.

³⁾ Revision og Regnskabsvæsen 1948, side 79.

ønsker at fremdrage, nemlig eksaminationen af faget revisionsteknik, der bør foretages af eksaminatorer, der til daglig beskæftiger sig med undervisning, for herved at opnå kontinuitet mellem undervisning og eksamination«.

De her nævnte forhold, især uligheden i studiekravene mellem provins og København samt de udvidede krav til studerende, peger på, at en ændring i de bestående uddannelsesforhold er ønskelig. I en årrække har dette spørgsmål da også stået på dagsordenen i revisorkredse og været behandlet på møder og i artikler i revisorernes fagskrift sideløbende med, at forskellige forsøg på at bøde på visse af manglerne har været prøvet. Således kan nævnes, at der på Handelshøjskolen i København i 1944 og 1946 har været tilrettelagt to 4 måneders kursus i regnskabsvæsen og revisionsteknik for mere modne revisormedarbejdere fra provinsen. Bl. a. forsøgene med disse kursus har hos Handelshøjskolens bestyrelse og hos en række revisorer ført tanken hen på at oprette en *dagskole for revisorer*, hvor forberedelse og eksamination til revisoreksamens teoretiske del efter en tre-årig praksis kan gennemføres, uden at aspiranten i det tidsrum, studiet varer, er beskæftiget i praksis. At tanken ikke er ny, men for længst har foresvævet ledende mænd inden for revisorfaget, viser følgende udtalelse, fremsat i 1937 af revisorforeningens mangeårige formand, afdøde statsautoriseret revisor C. Jespersen, i anledning af revisorforeningens 25 års jubilæum¹):

»De stigende krav til faget vil utvivlsomt medføre, at man bliver nødt til — på et eller andet tidspunkt under uddannelsen — at indskyde et tidsrum, hvor den pågældende udelukkende er beskæftiget med sin teoretiske uddannelse«.

Overfor ideen om en dagskole, repræsenterende den *centraliserede undervisning*, står tanken om at *decentralisere* diplomstudiet i endnu højere grad end tilfældet for tiden er, d. v. s. oprette diplomundervisning i praktisk taget de fleste af de danske købstæder for derved i hvert fald at afhjælpe svaghederne for provinsens revisoraspiranter med hensyn til manglende adgang til ordnede studieforhold.

Der er imidlertid så mange vanskeligheder forbundet med realisation af den sidstnævnte tanke, der i øvrigt heller ikke løser det i mine øjne mest prækære problem med aspiranternes mangeårige aftenstudium, at der ikke kan herske tvivl om, at vejen ud af de øjeblikkelige vanskeligheder må være oprettelse af en dagskole. Revisor Lars Larsen udtaler da også herom²):

¹) Revision og Regnskabsvæsen 1937, side 16.

²) Revision og Regnskabsvæsen 1948, side 78.

»For at skabe ensartede forhold for provins og København har jeg tidligere været inde paa den tanke, at diplomprøven skulle gøres obligatorisk, hvorfor der skulle søges oprettet diplomprøvekursus i de større provinsbyer. Jeg har imidlertid indset, at denne tanke vil støde på meget store vanskeligheder med hensyn til fremskaffelse af kvalificerede lærerkræfter, og jeg er derfor i dag nået dertil, at jeg mener tanken om oprettelse af en dagskole for revisorer med undervisning over 2 år efter en plan svarende til diplomprøven, men suppleret med undervisning i revisionsteknik, er den eneste rigtige«.

Handelshøjskolen har draget konsekvensen af den udvikling, der således er foregået den sidste halve snes år og ønsket at virke med til at lette studievilkårene for revisorstandens unge i hele landet og påbegynder med Handelsministeriets godkendelse, som det blev meddelt i formandens, direktør Tillges beretning 1. september i år en *dagskole for regnskabsvæsen og revisionsteknik*, der står åben for alle, som agter at forberede sig til *diplomprøven i regnskabsvæsen* eller til *revisoreksamens* teoretiske del. For de sidstnævnte gælder det, at de må have arbejdet hos statsautoriseret revisor i mindst 3 år. Dagskolen vil strække sig over 4 semestre (2 år) med afsluttende eksamen første gang i maj-juni 1950. Samtlige studerende vil blive ført op til Handelshøjskolens diplomprøve i regnskabsvæsen, medens de, der desuden indstiller sig til revisoreksamens teoretiske del, skal prøves i revisionsteknik af revisorkommissionen. Kommissionen har i anledning af dagskolens oprettelse tilkendegivet at ville henlægge prøven i revisionsteknik til tiden umiddelbart efter afholdelsen af diplomprøven, således at samtlige prøver i tilknytning til dagskoleundervisningen vil kunne påregnes afsluttet umiddelbart efter undervisningens ophør.

Med denne dagskole vil efter min opfattelse et stort skridt være nået i retning af en forbedring af uddannelsesvilkårene for danske revisorstuderende, og for så vidt ikke de uundgåelige startvanskeligheder og visse ekstraordinære forhindringer med hensyn til især beboelsesmuligheder for de studerende kommer til at stille sig afgørende i vejen for planens realisation, skulle der med denne nye institution være banet vej for en udvikling af kommende revisorgenerationer, der i kraft af bedre studievilkår end deres forgængere har haft, skulle kunne hæve standens anseelse ved at virke i samfundet med endnu større kraft såvel i dybden som i bredden.

Med omtalen af dagskolen har jeg peget på den for tiden mest iøjnefaldende foranstaltning, der vil kunne ændre uddannelsesvilkårene betydningsfuldt i tiden fremover. Endnu vil naturligvis i en årrække de to andre måder at erhverve fagets teori på dominere — især aftenstudiet via diplomprøven — men det er min tro, at får dagskolen en heldig start i dette efterår, vil der ikke gå så forfærdelig lang tid, førend det bliver et naturligt

led i en revisoraspirants uddannelse at afbryde sin praksis et par år for helt at hellige sig de teoretiske studier. Det er i denne forbindelse glædeligt at erfare, at Foreningen af statsautoriserede Revisorer med baggrund i dagskolens oprettelse har indstiftet en studiefond, til støtte for revisorassistenter, som ønsker at deltage i denne undervisning, men ikke magter dette økonomisk. Fonden vil træde i virksomhed allerede i indeværende år.

Jeg kan imidlertid ikke slutte disse betragtninger over udviklingstendenser i dansk revisoruddannelse uden at gå lidt uden for rammerne og fremsætte nogle få bemærkninger, der nærmest må opfattes som et ønske for den fremtidige udvikling af uddannelsesforholdene. Et ønske, der i hvert fald i øjeblikket synes at ligge så langt fra en realisation, at man ikke tør hæfte udtrykket *udviklingstendens* herpå.

Forholdet er nemlig efter min opfattelse det, at der selv med realisationen af dagskolen stadig klæber visse mangler og svagheder ved uddannelses- og eksamensordningen. Det kan således ikke siges at være helt tilfredsstillende, at revisoraspiranten skal afbryde sin revisorgerning efter nogle års praktisk virke for at studere på dagskole til teoretisk del af revisoreksamen. Dels vil der være visse praktiske vanskeligheder af familiær og muligt økonomisk art forbundet hermed, og dels er det lovlign sent og ikke godt at sortere uegnede revisoraspiranter fra først efter i hvert fald 5 års arbejde og studium inden for revisorfaget. Endelig er det min opfattelse, at revisorfaget i dag bør rekrutteres fra lag, der besidder den bedst mulige almenuddannelse, et forhold, som der påny lægges vægt på i revisorkredse.

En løsning på disse vanskeligheder og svagheder vil det efter min opfattelse være, om man tilrettelagde en revisors uddannelse efter følgende retningslinie:

Forinden en ung mand påbegynder praktisk revisoruddannelse, bør han gennemgå en dagskoleundervisning i det store og hele af indhold som det ved Handelshøjskolen etablerede grundstudium, der afsluttes med H. A.-eksamen. Dette studium varer for tiden knapt 3 år og har studentereksamen som almindelig adgangsbetingelse. Her deltager aspiranten i et akademisk studium, der, hentende sit råstof fra økonomiens verden, søger at opdrage den studerende til selvstændigt arbejde og kritisk forståelse. Der undervises i de centrale discipliner: nationaløkonomi og erhvervsøkonomi. Nationaløkonomien omfatter pris- og fordelingslære, pengevæsen og konjunkturer, udenrigshandelens teori og praktik, sociallovgivning, skattelovgivning og de offentlige finanser, endvidere teoretisk statistik. Inden for erhvervsøkonomien gennemgås omkostningsteori, prispolitik, regnskabsvæsen, organisation, finansiering, varehandelens organisation og teknik samt erhvervshistorie og erhvervsbeskrivelse og bank og børs. Desuden undervises i erhvervsret, sprog, handelsregning, maskinskrivning og kontorpraksis.

Det er min erfaring, at denne uddannelse, der i almindelighed afsluttes i aspirantens 22.—23. år, giver rig mulighed for at afgøre, om han er egnet for revisorfaget eller ikke, selvom han endnu ikke har praktiseret. Ved en eventuel fremtidig nyordning af revisoreksamen kunne jeg derfor ønske H. A.-eksamen formentlig suppleret med en prøve i revisions-teknik gjort obligatorisk for en vordende revisor og trædende i stedet for revisoreksamens teoretiske del. Man vil på denne måde, tror jeg, skaffe de bedst kvalificerede unge mennesker til revisorstanden. Efter bestået eksamen skulle aspiranten — eventuelt efter et par års praksis i en erhvervsvirksomhed — begynde sin praktiske revisoruddannelse, der skulle vare mindst 5 år, hvorefter han skulle kunne fremstille sig for revisorkommissionen ved en prøve i det store og hele lig den hidtidige praktiske del. Normalt vil revisoruddannelsen da være afsluttet i aspirantens 28.—30. år. Fordelene ved denne ordning skulle især være:

1. Kommende revisoraspiranter får den bedst mulige driftsøkonomiske og almindelige undervisning.
2. Enhver aspirant i hele landet får samme uddannelse.
3. Der skabes ensartede eksaminationsforhold for alle aspiranter.
4. Man får sorteret revisoraspiranterne på et for alle parter forsvarligt tidspunkt.
5. Det undgås, at aspiranterne efter nogle års praksis skal afbryde deres praktiske arbejde for at deltage i dagskoleundervisningen og derefter påny fortsætte i praksis, forinden bestalling erhverves.

Den her foreslåede ordning er, hvad den teoretiske uddannelse angår, i princippet lig den svenske, hvor Handelshøjskolens eksamen siden 1912 i almindelighed har været indgangsporten til revisorfaget. Det står da også for mig således, at udviklingen her i landet for den teoretiske uddannelses vedkommende engang vil kunne beskrives som en lang, ofte trang og smertelig, fødselsproces hen imod en lignende ordning, som den svenske, og at meget ville have været anderledes, hvis den danske eksamensordning den gang, i 1913, kunne have været bygget op omkring en bestående handelshøjskoles økonomiske studium.

De, der nærer det samme fremtidsønske for dansk revisoruddannelse, som her er skitseret, og som i forståelig utålmodighed synes, at vi kunne nærme os denne tilstand hastigere end tegnene i sol og måne lader formode, må nu trøste sig med det gamle ord, der siger »at tiden udretter ofte mere med sin krykke end Herkules med sin kølle«.

UNDERVISNINGÅRET 1947—48

Sammenlignet med det umiddelbart foregående år viser skoleåret 1947—48 en fremgang på lidt over 100 studerende. Fremgangen falder udelukkende på specialstudierne, mens de øvrige studier kun viser mindre forskydninger i antallet af studerende. Til den toårige dagundervisning, der skal omfatte diplomprøven i regnskabsvæsen samt undervisning i faget revisionsteknik for dem, der vil indstille sig til den teoretiske del af prøven for statsautoriserede revisorer, har tilslutningen været så god, at det med sikkerhed kan siges, at denne nye dagskole kan begynde den 1. september. Foreningen af Statsautoriserede Revisorer har oprettet et studie-fond, hvoraf der ydes lån til revisorstuderende på den nye dagskole.

I interessefeltet *erhvervsgeografi* er der planlagt forelæsninger af docent Aage Aagesen over centrale dele af faget, og interessefeltet *kulturhistorie* vil blive indledet af professor, dr. phil. Carsten Høeg med en forelæsningsrække over Grækenlands klassiske kultur. Til forelæsningerne under de to interessefelter vil studerende ved de øvrige lærestalter i København foreløbig få adgang på lige fod med Handelshøjskolens nuværende og tidligere studerende.

Forarbejderne er nu afsluttede til oprettelsen af et *ibero-amerikansk institut*, der skal have til formål yderligere at fremme mulighederne for her i landet at studere de ibero-amerikanske staters sprog og deres økonomiske, sociale og kulturelle forhold. Det er hensigten i instituttet at samle materiale til dette formål, ligesom undervisningen i spansk og portugisisk vil komme til at foregå i tilknytning til instituttet.

Handelshøjskolens direktør opholdt sig i efteråret 1947 ca. 3 måneder i U. S. A. for efter bestyrelsens anmodning at studere de amerikanske handelsfakulteters undervisning og organisation. En beretning om studierejseren er tilsendt særligt interesserede.

Bibliotekar Knud Larsen, der af Unesco har fået overdraget en særlig opgave, som forudsætter, at han må bo i Paris, har fået orlov indtil eet år. Under Knud Larsens fravær vil bibliotekar, cand. polit. Per Boesen lede Handelshøjskolens bibliotek.

To af Handelshøjskolens venner gennem mange år har skænket højskolen en rektorkæde. Kæden blev overrakt Handelshøjskolens direktør, professor, dr. phil. Christen Møller, ved årsfesten den 22. juni 1948.

Lærere og administration.

I undervisningsåret 1947—48 fratrådte professor H. Winding Pedersen (erhvervsøkonomi) og direktør, civilingeniør H. Høeg (brandforsikring) deres stillinger ved Handelshøjskolen.

Professor ved Københavns Universitet, dr. polit. Carl Iversen har ønsket at opgive sit docentur i nationaløkonomi fra 1. august 1948. Professor

Iversen fortsætter dog ved Handelshøjskolen som lektor i udenrigshandelens politik.

Fra 1. januar 1948 ansattes fhv. finansminister Thorkil Kristensen som professor i erhvervsøkonomi. Den 1. august 1948 udnævntes lektor, cand. mag. Aage Aagesen til docent i erhvervsgeografi, dr. oecon. Poul Nyboe Andersen ansattes som docent i nationaløkonomi, afdelingschef Poul Johansen H. D. udnævntes til lektor i brandforsikring, og kontorchef, cand. polit. Kristian Møller udnævntes til lektor i bankvæsen.

Ved Handelshøjskolen har der i det forløbne år virket følgende nye lærere:

Sekretær, cand. polit. E. Bastrup-Birk H. D. (erhvervsøkonomi og nationaløkonomi).

Adjunkt, cand. mag. Stig Bülow (matematik).

Fuldmægtig, cand. polit. Paul Gersmann (forsikring).

Afdelingschef Hans Otto Myrthu H. D. (forsikring).

Translatør Niels J. Nielsen (portugisisk).

Banksekretær Eivind Olsen H. D. (bankvæsen).

Cand. mag. Alfred Rasmussen (engelsk).

Translatør Gerda Ringgaard (spansk).

Fuldmægtig, cand. oecon. C. E. Sørensen (erhvervsøkonomi).

Prokurist, cand. polit. Mogens Venge H. A. (erhvervsøkonomi).

I 1947—48 virkede ved Handelshøjskolen 1 direktør, 1 inspektør, 1 fuldmægtig, 3 professorer, 6 docenter, 24 lektorer, 87 lærere og 2 bibliotekarer samt kontor-, institut- og bibliotekspersonale og 2 skolebetjente.

Undervisningsrådet.

Undervisningsrådet har i årets løb afholdt 1 møde.

Censorer.

Handelsministeriet har i årets løb godkendt følgende nye censorer:

Nationaløkonomi: Vicedirektør, cand. polit. Svend Nielsen.

Erhvervsøkonomi: Prokurist, cand. polit. Poul Norsman H. D.

Studerende.

Handelshøjskolen besøgte i 1947—48 af ialt 2315 studerende og deltagere mod 2205 i 1946—47, der fordeler sig som følger:

Dagstudierne	350 mod 350
Specialstudierne og grundstudiet om aftenen	1311 » 1199
Sprogstudierne	654 » 656
	Ialt 2315 2205

I efterårssemestret 2194 mod 2152 sidste år.

I forårssemestret 1844 » 1763 » »

Antallet af studerende og deltagere under de forskellige studier var som følger:

DET ERHVERVSØKONOMISKE GRUNDSTUDIUM, dagstudiet

Studerende.

Efterårssemestret	222
Forårssemestret	133

DET ERHVERVSØKONOMISKE GRUNDSTUDIUM, aftenstudiet

Studerende.

Efterårssemestret	89
Forårssemestret	70

Deltagere.

Efterårssemestret	0
Forårssemestret	7

ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER

1. Del af Diplomprøven:

Studerende.

Efterårssemestret	569
Forårssemestret	505

Deltagere.

Efterårssemestret	14
Forårssemestret	7

2. Del af Diplomprøven:

Bankvæsen:

Studerende.

Efterårssemestret	9
Forårssemestret	9

Forretningsorganisation:

Studerende.

Efterårssemestret	20
Forårssemestret	23

Forsikring:

Studerende.

Efterårssemestret	13
Forårssemestret	13

Deltagere.

Efterårssemestret	3
Forårssemestret	1

Regnskabsvæsen:

Studerende.

Efterårssemestret	213
Forårssemestret	215

Deltagere.	
Efterårssemestret	24
Forårssemestret	15
Revision:	
Studerende.	
Efterårssemestret	105
Forårssemestret	77
Deltagere.	
Efterårssemestret	15
Forårssemestret	14
Salgsorganisation og Reklame:	
Studerende.	
Efterårssemestret	38
Forårssemestret	32
Deltagere.	
Efterårssemestret	52
Forårssemestret	15
Varehandel:	
Studerende.	
Efterårssemestret	4
Forårssemestret	4
Udenrigshandel:	
Studerende.	
Efterårssemestret	36
Forårssemestret	35
Deltagere.	
Efterårssemestret	5
Forårssemestret	2
HANDELVIDENSKABELIG KANDIDATEKSAMEN	
Studerende.	
Efterårssemestret	0
Forårssemestret	0
DEN TRESPROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE	
Studerende.	
Efterårssemestret	123
Forårssemestret	124
DEN EENSROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE	
Studerende.	
Efterårssemestret	450
Forårssemestret	392

FORBEREDELSE TIL TRANSLATØREKSAMEN

Studerende.

Efterårssemestret	79
Forårssemestret	80

FORBEREDELSE TIL SPANSKPRØVEN

Studerende.

Efterårssemestret	77
Forårssemestret	56

RUSSISK

Studerende.

Efterårssemestret	6
Forårssemestret	5

PORTUGISISK

Studerende.

Efterårssemestret	7
Forårssemestret	6

UNDERVISNING AF HANDELSSKOLELÆRERE

Deltagere.

Efterårssemestret	21
Forårssemestret	4

Studierejser.

I dagene 10. til 18. september foretog et hold udenrigshandelsstuderende fra 7. semester under ledelse af docent Z. D. Lando en studierejse til Norge. Rejsen var tilrettelagt af Norges Handelshøyskole i Bergen i forbindelse med Norges Eksportråd. I tilslutning til en sammenkomst hos Bergens Handelsforening gav kontorchef Klem en orientering om Bergens søfartsforbindelser og docent Sømme en ret udførlig fremstilling af Norges fiskerierhverv. Følgende virksomheder blev besøgt: Odda Smelteverk, Det norske Zinkkompani, Odda, Follum Fabrikker, Hønefoss, Hadelands Glassverk, Jevnaker, Freia Sjokoladefabrik og Norsk Hydro. Tidsskriftet Norges Utenrikshandel havde stillet en bus til rejseholdets rådighed. I Oslo gav kontorchef Jacob Kr. Prebensen en oversigt over Norges Eksportråds virksomhedsområde og arbejdsmetoder.

Fra 18. til 26. oktober var fuldmægtig Erik Otto H.-A. på en studierejse til Stockholm for at sætte sig ind i Handelshögskolans organisation og administration.

I februar/marts var docent Ejler Alkjær på en studierejse til en række erhvervsfakulteter i U. S. A.

I forårssemestret optoges forhandlinger med den finske handelshøjskole i Helsingfors om tilrettelæggelse af en clearingrejse til Finland, således at der i samme semester rejste et hold finske studerende til Køben-

havn. Resultatet blev, at de danske studerende rejste til Finland i dagene 27. marts til 5. april under ledelse af professor Max Kjær Hansen. De studerende besøgte bl. a. Porcelænsfabriken Arabia og Nordiska Föreningsbanken, i Tampere Tampellakoncernens omfattende spindrier, væverier, tunge og lette maskinfabriker og i Valkeakoski besøgte Træforædlingskoncernen og kunstsilke- og celluldsfabriken Säteri. Studierejsen var tilrettelagt gennem et samarbejde mellem den finske handelshøjskole og dens studenterråd samt Ekonomföreningen i Tampere.

Fra 25. maj til 1. juni arrangerede de studerende i samarbejde med Handelshøjskolen det aftalte genbesøg for et antal finske studerende, som rejste under ledelse af professor Huugo Raninen. Programmet for finnernes studierejse omfattede besøg på følgende virksomheder og institutioner: Andelsmejeriet Hedelykke, Roskilde Andelssvineslagteri, Danske Andelslagteriers Konserverfabrik, De Danske Spritfabrikkers Likørfabrik, Houlbergs Fabriker, Burmeister & Wains's Maskin- og Skibsbyggeri, Københavns Lufthavn, A/S Jul. Hansens Trikotagefabrik, Tuborg Bryggerier, Berlingske Tidende, Købbyen, Industrirådet, Grosserer-Societetet, Københavns Rådhus. I tilslutning til studiebesøgene var der tilrettelagt en udflugt til Nordsjælland, som afsluttedes af en middag på Bellevue Strandhotel, hvor Københavns Handelsbank var vært. Ved alle besøgene vistest der de finske gæster stor gæstfrihed og venlighed ved invitationer til frokost eller middag.

Fra 25. juli til 7. august deltog lektor, cand. merc. Ottomar Loff i det 22. internationale erhvervskursus i Schweiz.

Gæsteforelæsninger.

Der har i undervisningsåret været afholdt en række gæsteforelæsninger og offentlige forelæsninger.

Fra 3. til 13. november holdt rektor ved Handelshögskolan i Göteborg, professor Hadar Berglund, en række forelæsninger over »international privatret« for de studerende under specialstudiet udenrigshandel.

Fra 18. til 28. november holdtes følgende offentlige forelæsninger under fællestitlen »luftfarten og erhvervslivet«:

- Tirsdag 18. nov. kl. 19,20 Formanden for Det Danske Luftfartselskabs bestyrelse, civilingeniør Per Kampmann: Dansk luftfarts nuværende og fremtidige stilling.
- Fredag 21. nov. kl. 19,20 Trafikchef i Scandinavian Airlines System Eric Carleson: Den internationale lufttrafiks erhvervsmæssige betydning og muligheder.
- kl. 20,20 Lektor ved Handelshøjskolen, cand. mag. Aage Aagesen: Verdensluftnettet i geografisk belysning.

- Tirsdag 25. nov. kl. 19,20 Trafikchef i Det Danske Luftfartselskab P. Beck Nielsen: Fragtflyvning.
 kl. 20,20 Vicedirektør, cand. jur. H. Søger: Lufthavns- og flyvepladsproblemet i Danmark.
- Fredag 28. nov. kl. 19,20 Docent ved Handelshøjskolen Ejler Alkjær: Lufttrafikkens stilling i konkurrencen med de øvrige trafikmidler.
 kl. 20,20 Underdirektør i Det Danske Luftfartselskab Viggo Rasmussen H. D.: Luftfarts- og trafikpolitik.

Den 19. oktober holdt professor W. William-Olsson fra Handelshögskolan i Stockholm følgende to forelæsninger: »Stockholms struktur og udvikling« og »Stockholms erhvervsliv«.

Den 24. februar og de følgende tirsdage holdt professor Thorkil Kristensen en række offentlige forelæsninger over emnet: »Finansieringsproblemer under økonomisk usikkerhed«. De enkelte forelæsninger omfattede:

1. Varierende prisniveaus betydning for virksomhedernes finansstruktur.
2. Værdifaste kapitalanbringelser.
3. Risikoproblemet og dets finansielle konsekvenser.
4. Investeringselskaber.
5. Koncerner og fusioner som midler mod økonomisk risiko.
6. Statsfinansiering som følge af økonomisk usikkerhed.

I december holdt docent Palle Hansen en forelæsning på Stockholms Högskola om »Aktiv kostnadskontrol« ved en af Ekonomisk Företagsledning A/B foranstaltet træningskonferens for svenske driftsøkonomer.

I marts måned talte docent Palle Hansen i »Bedriftsøkonomisk Forening« i Oslo om »Nogle betragtninger over principperne for regnskabsmæssig effektivitetskontrol og dens tilrettelæggelse«.

I april holdt kontorchef i udenrigsministeriet Helmuth Møller seks forelæsninger for de studerende under udenrigshandel over »Udenrigstjenesten og den kommercielle oplysningsvirksomhed«.

Den 6. og 7. april holdt professor Huugo Raninen fra den finske handelshøjskole i Helsingfors to forelæsninger »Centralhandelskammeren« og »Synpunkter på Finlands utenrikshandel«.

I dagene 12. til 14. april holdt professor Sune Carlson fra Handelshögskolan i Stockholm tre forelæsninger under fællestitlen »Sociologiske synspunkter på virksomhedens organisationsproblemer.«

Lokaler.

Handelshøjskolen har ligesom tidligere år stillet et antal lokaler til

rådighed for handelsministeriet til afholdelse af den teoretiske og praktiske del af revisoreksamen og til ejendomsmæglereksamen. Desuden stilledes lokaler til rådighed for Stenografisk Selskabs stenografilærereksamen i juni samt Tegnerforbundets eksamen for tegnere i maj—juni og for handelsministeriets feriekursus for handelsskolelærere i juli—august.

Endvidere har skolen stillet et antal klasser og auditorier til rådighed for det af cand. mag. frk. Ingeborg Stemann ledede feriekursus for udlændinge, der afholdes hvert år i august.

Endelig har Handelshøjskolen igen i år overladt landsretssagfører E. Harremoës nogle lokaler til afholdelse af et kursus til ejendomsmæglereksamen.

Udgivervirksomheden.

Følgende skrifter er udgivet i årets løb:

Skriftrække F.

4. Max Kjær Hansen: Reklamens Organisation og Teknik. 456 s. 1948.

Skriftrække H.

1. Asger Langkjær: Publikums- og Markedsforskning. 92 s. 1947.

Af »Hæfter til sprogundervisningen« udkom:

8. Dispositioner. 1947.

9. Opgaver i kommercielt sprog. 1947.

10. Hovedopgaver i Engelsk. 1947.

11. Opgaver i almindeligt Sprog. Fransk. 1948.

Biblioteket.

Læsesalen og håndbiblioteket har været tilgængelige daglig kl. 10—21 (lørdag 10—18) og udlånet kl. 10—14 og 18,30—21 (lørdag 10—14). Biblioteket har i juli været åbent kl. 13—15 og i august kl. 10—18.

Biblioteket tæller ca. 22500 bind. Foruden lærerne og institutternes personale har biblioteket haft 663 lånere, der fordeler sig således: Grundstudiet 224, specialstudierne 262 (1. del uden valg af speciale 31, bankvæsen 3, forretningsorganisation 16, forsikring 1, regnskabsvæsen 118, revision 15, salgsorganisation og reklame 44, udenrigshandel 30, varehandel 4), sprogstudier 8, udenforstående 169 (heraf 26 biblioteker). Antallet af udlån har været 4231, der fordeler sig således: Lærere og institutter 599, studerende 3133, udenforstående 499 (deraf til fremmede biblioteker og provinsen 103). Til brug på læsesalen er der fra magasinerne fremtaget 20203 bd., hvortil kommer benyttelsen af de bøger og tidsskrifter, som er anbragt på læsesalen.

Bibliotekets annuum er 12000 kr. Dertil kommer en bevilling på 1000 kr. til særlige anskaffelser. Dansk Reklameforening har ydet sit årlige tilskud på 400 kr. til anskaffelse af salgs- og reklamelitteratur.

Bibliotekets tilvækst af udenlandsk litteratur har været offentliggjort i statsbibliotekernes accessionskatalog. Desuden har biblioteket udsendt dupliserede lister over sin udenlandske tilvækst til en række inden- og udenlandske biblioteker og institutioner.

Bibliotekar Knud Larsen har for 1. års studerende under grundstudiet holdt seks forelæsninger om litteraturbenyttelse for dagstudiet og seks for aftenstudiet.

Frk. Esther Lemvig-Hansen, der havde været medhjælper i biblioteket fra 1. august 1939 fratrådte den 1. september 1947 efter eget ønske sin stilling ved biblioteket for at overgå til anden virksomhed. Den 1. november 1947 ansattes fru Agnete Rehling som biblioteksassistent.

Udvalget for reklamebiblioteket afholdt sit årlige møde den 10. juni. Denne afdeling af biblioteket tæller 852 bind, deraf 410 bind tidsskriftlitteratur.

Antallet af løbende tidsskrifter er 242. Deraf modtages følgende gratis fra udgiveren, de med * i udveksling med Handelsvidenskabeligt Tidsskrift eller Handelshøjskolens skriftrækker:

Aalborg statistiske Kontor, Statistiske og økonomiske Efterretninger.	Czechoslovak exporter.
Aalborg viser Vej.	*Danish foreign office journal.
Aarhus Kommune, Statistiske Kvartals-efterretninger.	Danmarks Handels- og Søfarts-Tidende.
Administrations-Teknik.	Danmarks Handels Tidende.
*Affærsøkonomi.	Dansk Arbejde
Affærsøkonomisk revy.	Dansk Boghandlertidende.
Andelsbladet.	Dansk Emballage Tidende.
Arbejdsøkonomi.	Dansk Faglitteratur.
Assurandøren.	Dansk Fiskeritidende.
Auto.	Dansk Forsikringstidende.
Bank of Finland, Monthly bulletin.	*Dansk Grossist-Tidende.
Bankstanden.	Dansk Handels- og Kontormedhjælper-tidende.
*Bedriftsøkonomen.	Dansk Søfarts-Tidende.
Benzinbladet.	Den danske Handelsskole.
Betro review.	Det danske Marked.
Bikuben.	Den danske nationale Komité under I C C, Meddelelser.
Bil og Motor.	Detail-Fiskehandler Bladet.
Die Bilanzen.	Domestic commerce.
Books of the month.	*Economica.
Brandfare og Brandværn.	Ekonomien.
Brandskydd.	*Økonomisk revy.
British book news.	*Økonomisk tidsskrift.
British books to come.	Økonomisk forum.
Current literature.	Esbjerg. By- og erhvervsøkonomiske Meddelelser.
Czekoslovak economic bulletin	
Weekly survey.	

- Fagskrift for Bankvæsen.
 Farmand.
 Federal reserve bank of New York,
 Monthly review of credit and business
 conditions.
 Finlands banks institut för ekonomisk
 forskning, Ekonomiska utredningar.
 Finlands handel med Skandinavien.
 Finlands trade review.
 Fiskeeksportørbladet.
 Foreign agriculture.
 Foreign commerce weekly.
 Forsikringsklubben.
 Fra Thrige.
 Fri köpenskap.
 Frit Erhverv.
 Frivagten.
 Gjallarhornet.
 De grafiske Fag.
 Haandværkerbanken, Kvartalskrift.
 Haandværkets Magasin.
 Haandværksraadets Tidsskrift.
 Handels Nyt.
 Handelsskolebladet.
 *Handelsstandens månedsskrift.
 Handelsvidenskabeligt Tidsskrift.
 Holland shipping and trading.
 *Industria.
 *Industriforbundets meddelanden.
 Industry.
 Ingeniør og Bygningsvæsen.
 International financial statistics.
 Kolonial-Købmanden.
 *Kommersiella meddelanden.
 Kontorsværliden.
 Kooperatören.
 *Landbrugsraadets Meddelelser.
 The Liverpool trade review.
 Lloyds bank review.
 Louisiana business review.
 Maksimalpriser og -avancer samt
 prisstop.
 Mandens Blad.
 *Meddelanden från konjunktur-
 institutet.
 Meddelelser fra det landøkonomiske
 driftsbureau.
 Midland bank review.
 National city bank of New York,
 Economic conditions.
 Nationalekonomiska föreningens för-
 handlingar.
 *Nationaløkonomisk Tidsskrift.
- The Netherlands industrial and com-
 mercial.
 *Nordisk Forsikringstidsskrift.
 Nordisk speditor förbunds tidsskrift.
 *Norges grossisttidende .
 *Norges industri.
 *Norges utenrikeshandel.
 *Norsk geografisk tidsskrift.
 Principal og Medhjælper.
 *Propaganda.
 Publikationer. Fagskrift for revisions-
 studerende.
 Rationalisering.
 Registreringstidende for Prisaftaler m. v.
 Revision og Regnskabsvæsen.
 Revisorbladet.
 *Samfælsgsrit.
 Samvirke.
 Scandinavian shipping gazette.
 Shell magazine.
 S J nytt.
 Skandinaviska banken, Kvartalsskrift.
 Sparekassetidende.
 *Staden Københavns statistiske Kontors
 Publikationer.
 Statistical bulletin of the international
 sugar council.
 *Statistisk Departements Publikationer.
 *Statsøkonomisk tidsskrift.
 Storkøbenhavn.
 stud. merc.
 Studebaker news.
 Suwey of current business.
 Svensk bokförteckning.
 *Svensk handel.
 *Svensk utrikeshandel.
 Svenska handelsbanken, Index.
 *Den svenska marknaden.
 Svenska varor.
 Swiss bank corporation bulletin.
 *Tidsskrift for handelsutdannelse.
 Tidsskrift for Industri.
 Tidsskriftet Niels Brock.
 The transport situation in Europe.
 Triangle.
 *Udenrigsministeriets Tidsskrift.
 UNESCO bulletin for libraries.
 UNESCO courier.
 World trade.
 Vort Virke.
 *Økonomi og Politik.
 Der oesterreichische Volkswirt.

Følgende årbøger og årsberetninger modtages gratis fra udgiveren, de med * i udveksling:

- Acta Jutlandica, Aarskrift for Aarsus Universitet.
 Andelsselskaber i Danmark, udarbejdet af Andelsudvalgets Sekretariat.
 Apotekerfonden, Regnskabsresultater.
 Arbejderbevægelsens Erhvervsraad, Økonomisk Aarsoversigt.
 Assurandør-Societetets Aarsberetning.
 Bank for international settlements, Annual report.
 Bank-Aarbogen. Udg. af Danske Bankfunktionærers Landsforening
 Bankinspektøren, Beretning om de danske Bankers Virksomhed.
 Barclays bank limited, Report of the ordinary general meeting.
 *C[entralhandelskammeren] G[odkända] R[evisorer] årsbok.
 Cowles commission for research in economic.
 Dania poly glotta.
 Danmarks amerikanske Selskab og Danmark-Amerika Fondet.
 Danmarks Mejeristatistik. Udg. af Kontoret for Mejeristatistik.
 Danmarks Nationalbank, Beretning og Regnskab
 Dansk Byplanlaboratoriums Virksomhed.
 Dansk Eksportkalender. Udg. af Kraks Legat.
 Dansk Industrieretning. Udg. af Industriforeningen i København.
 Dansk Textil Union, Krisebestemmelser for Textilhandlere
 Dansk Reklame-Forening, Oplagskontrollens Bulletin.
 De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation, Beretning.
 De danske Provinsbankers Forening og de danske Provinsbankers Pensionskasse,
 Beretning.
 De danske Statsbaner, Aarsberetning.
 Fiskeri-Beretning. Udg. af Fiskeridirektoratet.
 Foreningen Engageringskontoret for Handel og Industri, Aarsberetning.
 Forsikringsraadet, Livsforsikring.
 Forsikringsraadet, Skadesforsikring.
 Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Beretning.
 Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Brugsforeningsstatistik.
 Fællesrepræsentationen for dansk Haandværk og Industri.
 Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsen, Beretning.
 Haandværkerraadets Aarbo.
 Handelsberetning. Udg. af Grosserer-Societetets Komité.
 *Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg, Aarbo.
 Indenrigsministeriets Beretning om Hypotekforeningernes Virksomhed.
 Indenrigsministeriets Beretning om Kreditforeningernes Virksomhed.
 International sugar council, Pocket sugar year-book.
 Den jydsk Handelsstands Centralforening, Beretning.
 Katalog over Erhvervelser af nyere udenlandsk Litteratur ved Statens offentlige
 Biblioteker [Accessionskatalog]. Udg. af Det kgl. Bibliotek.
 Det kgl. selskab for Norges vel. Samvirkeutvalget. Samvirkeforetagender i Norge.
 Kongeriget Danmarks Handelskalender.
 Københavns Havnevæsen, Statistiske Oversigter over Skibsfart og Vareomsætning
 paa København.
 Københavns Universitet, Kommunitet og den Polytekniske Læreanstalt, Dan-
 marks tekniske Højskole, Aarbo.
 Landsforeningen Dansk Arbejdes Virksomhed, Beretning.
 Det landøkonomiske Driftsbureau, Undersøgelser over Landbrugets Driftsforhold,
 Regnskabsresultater fra danske Landbrug.

Laurits Andersens Fond, Beretning fra Bestyrelsen.
 Manufakturhandler-Foreningen i Kjøbenhavn, Aarbog.
 Norges handelsstands forbund, Beretning.
 Norges idustriforbund, Årsberetning.
 Norges teknisk-naturvidenskabelige forskningsråd, Årsberetning.
 Otto Mønstedts Fond, Beretning fra Bestyrelsen.
 Den polytekniske Lærestalt, Danmarks tekniske Højskole, Beretning.
 Priskontrolraadet, Beretning.
 Provinshandelskammeret, Aarsberetning.
 Sadolins Aarbog.
 Sparekasseinspektøren, Beretning om Sparekasserne i Danmark.
 Storkøbenhavns Kartoffelcentral, Beretning.
 Storkøbenhavns kommunale Mælkeudvalg, Beretning.
 Svenska ekonomföreningen, Medlemsförteckning.
 Sveriges riksbank, Årsbok.
 Telefonilsynet. Nogle statistiske Meddelelser.
 Textilfabrikantforeningen, Beretning.
 Tuborgfondet, Beretning fra Bestyrelsen.
 Verdensmarkedet og Danmark. Udg. af Grosserer-Societetets Komité.

Desuden har biblioteket modtaget gaver fra:

Carl Allers Forlag.	Kurt Heinig, Sth.
Asea, Ludvika.	Kontorchef, lektor C. Helkett.
Bofors A.-B.	Aut. revisor Harald Hörlin, Sth.
Boghandlerfagskolen.	Docent, dr. phil. Poul Høybye.
Lektor Hans Brems.	Indenrigsministeriet.
British Council.	Ingeniørfirmaet Mogens Jacobsen.
British Library of Political and Economic Science, London.	International Bank for Reconstruction and Development, Wash.
Brødrene Dahl, A/S	International Sugar Council, London.
stud. merc. Ove Christiansen.	Kerteminde Jernstøberi.
Danmarks Automobilforhandler- Forening.	Det kgl. Bibliotek.
Danmarks Nationalbank.	Aktieselskabet Det kongelige octroi- de alm. Brandassurance-Compagni.
G. Falbe-Hansen A/S, Randers.	Kreditforeningen for industrielle Ejen- domme.
FAO, Food and Agriculture Organi- zation of the United Nations.	Life, N. Y.
Det finske Gesandtskab.	MacMillon & Co. Ltd.
Det forenede danske Livsforsikrings- Aktieselskab Hafnia.	Cand. polit. Flemming Møller.
Foreningen Norden.	Kontorchef, lektor Kristian Møller.
Forvaltningskommissionen.	National Association of Manufacturers, N. Y.
Generaldirektoratet for Statsbanerne.	Aktieselskabet Nordiske Kabel- og Traadfabriker.
Driftsbogholder Palle Gotfredsen.	Dr. H. Pasdermadjian.
Grosserer-Societetets Komité.	Professor H. Winding Pedersen.
cand. polit. I Grünbaum.	Provinshandelskammeret.
Günther & Bäck annonsbyrå A.-B. Sth.	Ruf, Zürich.
Handelsdepartementet, Oslo.	Dr. Arne Sjöberg, Sth.
Lektor Poul Hansen.	Svenska Handelsbanken, Sth.
Harvard university, Graduate School of Business Administration, Boston, Mass.	Svenska Mässan, Göteborg. Sveriges Grossistförbund, Sth.

Sveriges Industriförbund.
Stud. merc. R. Frimodt Sørensen.
Turistforeningen for Danmark.
United Nations.

United States Information Service.
Wezätä-Göteborglitografen A.-B.,
Göteborg.

Foruden de under tidsskrifter og årbøger nævnte bytteforbindelser udveksler biblioteket skrifter med følgende institutioner:

Aarhus Universitets økonomiske Institut.	Danmarks tekniske Bibliotek.
Bibliothèque de l'École des Hautes Études Commerciales à Varsovie.	Forsikringsforeningens Bibliotek.
The British Library of Political and Eco- nomic Science, London.	Göteborg stadsbibliotek.
Handelshögskolans vid Åbo akademi bibliotek.	Handelshögskolans bibliotek, Göteborg.
Industriens utredningsinstitut, Stock- holm.	Handelshögskolans bibliotek, Stockholm.
Kaupparkeakoulun kirjasto, Helsinki.	Statistisk sentralbyrå, Oslo.
Instituttet for Historie og Samfunds- økonomi.	Svenska bankföreningen, Stockholm.
Nationalekonomiska institutionen vid Uppsala universitet.	Svenska handelshögskolans bibliotek, Helsingfors.
Norges handelshøyskoles Bibliotek, Bergen.	Universitetsbiblioteket, Lund.
	University of California, Los Angeles.
	University of Illinois, Urbana.
	University of Michigan, Ann Arbor .
	University of Washington, Seattle.

Bankinstituttet.

Instituttet har i det forløbne år først og fremmest tjent som laboratorium for de bankstuderende, der havde lejlighed til at benytte instituttets samlinger og håndbibliotek.

Endvidere har instituttet været flere af vore dimittender og andre bankfolk behjælpelig med tilrettelæggelse af studieophold i udlandet.

Instituttets forstander og dets faste assistent, S. O. Sørensen H.D., samt undervisningsassistent K. J. Persson H. D., har ved hyppige sammenkomster gennemdrøftet aktuelle bank- og børspraktiske spørgsmål. Resultaterne af disse drøftelser er blevet udnyttet ved undervisningen samt ved revision af lærebøger.

Instituttets faste assistent har fortsat bearbejdelsen af det under studieophold i udlandet indsamlede materiale, som i øvrigt er blevet anvendt i undervisningsøjemed.

Ligesom i de foregående år har instituttet modtaget regnskaber, årsberetninger og jubilæumsskrifter fra danske banker, sparekasser, kredit- og hypotekforeninger samt fra udenlandske pengeinstitutter. Der er endvidere i årets løb knyttet adskillige nye forbindelser med udenlandske institutioner, således at instituttet nu modtager et betydeligt periodisk materiale om økonomiske og banktekniske forhold i udlandet.

Instituttet har stået under ledelse af docent, dr. Z. D. Lando.

Eksportinstituttet.

I. Undersøgelsesvirksomheden.

Det nye specialstudium udenrigshandel har nødvendiggjort, at man atter i år har måttet tage adskillige aktuelle spørgsmål op til behandling. Her var der tre problemer, man særligt beskæftigede sig med:

- 1) Industrialiseringen i tidligere aftagerlande og de strukturændringer i udenrigshandelen, denne har forårsaget.
- 2) Statshandel (Bulk Purchasing).
- 3) U.S.A. som leverandør- og aftagerland, navnlig med henblik på E.R.P.

En del af de ovennævnte undersøgelser er efter at være blevet benyttet som grundlag for forelæsningerne blevet gjort tilgængelige for de studerende.

Den påbegyndte undersøgelse af Indien som aftagermarked er blevet fortsat i det forløbne år og står nu umiddelbart foran sin fuldendelse.

Arbejdet er blevet noget kompliceret på grund af den politiske udvikling. Den økonomiske planlægning for det tidligere Britisk Indien som enhed er blevet kuldkastet af landets deling i de to suveræne dominions, Indien og Pakistan, og de til dels endnu uafgjorte stridigheder om visse områders tilhørsforhold.

Der er udarbejdet en redegørelse for:

Den politiske og sociale baggrund for det indiske erhvervssamfund.

De to nye staters økonomiske struktur,

Industrialiseringens hidtidige forløb, herunder »cottage-industrierne«
og

Planerne for erhvervslivet i den nærmeste fremtid.

I tilknytning hertil er der udarbejdet en oversigt over den indiske udenrigshandels hidtidige omfang og retning samt dens organisation.

Endvidere er der fra nyere litteratur og tidsskrifter indsamlet et fyldigt materiale til belysning af forskellige andre forhold, der er af betydning for samhandelen med Indien og Pakistan.

II. Laboratorievirksomheden.

Ligesom i det foregående år har også i beretningsåret det store antal dagstuderende lagt meget beslag på instituttets forstander og hans nærmeste medarbejder i undervisningen, lektor Loff, idet de studerende ved udarbejdelse af deres studiekredsopgaver ikke kunne undvære vejledning med hensyn til disponering og litteratur.

Det samme gælder også for de varehandels- og udenrigshandelsstuderendes vedkommende, der tilmed på grund af deres flittige benyttelse af instituttets samlinger ud over studiekredsopgaverne forøgede det ekspeditions-mæssige arbejde i betydelig grad.

Instituttet er ikke blot blevet benyttet af de studerende, men det havde også en ret betydelig søgning fra dimittenders side.

For at give dem af deltagerne i professor Hadar Berglunds gæsteforelæsninger over »internationell privatrett«, der forud havde beskæftiget sig med importhandelens organisation og teknik, en fornyet kommerciel baggrund for disse forelæsninger, belystes inden for en studiekreds i specialstudiet varehandel standardkontrakternes vigtigste anvendelsesområder og deres stipulationers kommercielle indhold.

Til brug for de nævnte gæsteforelæsninger tilvejebragte instituttet øvelsesmateriale og en del litteratur.

Antallet af udlån af studiekredsopgaver og andet af instituttets samlinger beløb sig i beretningsåret til 1077 mod 746 det foregående år.

III. Emneregistrering.

Med henblik på instituttets undersøgelsesvirksomhed og undervisningen samt under hensyntagen til de studerende under specialstudiet udenrigshandel, af hvilke det som led af deres studium kræves, at de følger med i udviklingen, har det været nødvendigt at udvide emneregistreringen af artikler i periodiske publikationer vedrørende udenrigshandel.

Indiceringen foretoges i det forløbne år for følgende publikationer:

Chamber of Commerce Journal,
Economist (herunder Records & Statistics),
Export,
Foreign Commerce Weekly,
Foreign Trade,
Norges Utenrikshandel,
Review of Industry,
Wirtschaftliche Mitteilungen,
Neue Zürcher Zeitung.

Tilvæksten i antal kartotekskort har 1947/48 andraget ca. 300.

Det ville af praktiske grunde være ønskeligt, om man efterhånden kunne gå over til emnemæssigt ordnede udklip, men da dette ville medføre betydelige merudgifter, har man hidtil måttet nøjes med at foretage udklip af dagbladet »Børsen«.

IV. Eksportinstituttets arbejde udadtil.

På studierejsten til Norge (se side 23) havde instituttets forstander lejlighed til ligesom på tidligere rejser at orientere sig om aktuelle spørgsmål vedrørende udenrigshandel og om nyere litteratur samt til at knytte en del forbindelser med institutioner og erhvervsdrivende.

I det forløbne år har instituttet stået i brevveksling med og haft livligt

besøg af gamle dimittender, såvel af dem, der har deres virke herhjemme som i udlandet.

Disse har tillige med andre interesserede søgt instituttet for at få oplysninger om litteratur og om spørgsmål vedrørende udenrigshandel, herunder fortolkning af prisstipulationer, fragt- og betalingsklausuler m. m.

Instituttet har haft et snævert samarbejde med professor Berglund under hans virke som gæsteforelæser ved Handelshøjskolen og har desuden stået til rådighed med materiale og oplysninger for lærere fra de øvrige nordiske handelshøjskoler, såvel som for andre udenlandske besøgende. Således har professor Berglunds amanuensis, civilekonom, jur., kand. Svend Celander, tilbragt en uges tid på instituttet, idet han havde fået til opgave at undersøge den danske valutaloggivning og dens indflydelse på udenrigshandelens veje og former.

V. Instituttets samlinger.

Instituttets samlinger er i årets løb blevet forøget med forskellige løbende publikationer, som udgives af såvel danske som udenlandske institutioner, ligesom instituttet også har forøget sin opgavesamling.

Regnskabslaboratoriet.

Ved en forglemmelse blev regnskabslaboratoriet ikke omtalt i Handelshøjskolens beretning for 1946—47. Som følge heraf omfatter beretningen i år to års virksomhed.

1946—47: Regnskabslaboratoriet har i årets løb fortsat sit arbejde inden for de områder, der er tilknyttet fagene regnskabsvæsen og revision.

I Handelshøjskolens skriftrække C: Regnskabslaboratoriets skrifter er i årets løb udsendt følgende publikation:

Aage Husted: Maskinbogføring, 154 sider + 102 sider illustration.

Som et led i regnskabslaboratoriets arbejde med tilvejebringelsen af studiemateriale for revisorer er udarbejdet følgende:

Poul Hansen: Hovedformer for Intern Kontrol, *Handelsvidenskabeligt Tidsskrift*, Nr. 57/58, 1946, side 85.

I marts måned holdt docent Palle Hansen i Norges statsautoriserede revisorerers forening, Oslogruppen, et foredrag: Revision i forbindelse med den industrielle kontoplan, der er offentliggjort i tidsskriftet »Revisjon og Regnskapsvesen«, nr. 4, 1947.

Laboratoriets medarbejder, statsaut. revisor Axel Madsen, har i årets løb afsluttet udarbejdelsen af en lærebog i bogføring for H. A. studerende. Dele heraf er i kompendieform udkommet i efteråret 1947. Axel Madsen har endvidere sammen med statsaut. revisor Jens Pedersen udarbejdet en afhandling om »Hovedforhold ved tilrettelæggelse og gennemførelse af lagerregnskaber for virksomheder, der driver enkeltfabrikation«, der er offentliggjort i »Handelsvidenskabeligt Tidsskrift«, hefte 55/56, 1946.

Dette arbejde er blevet til i en på Regnskabslaboratoriets initiativ oprettet studiecirkel for regnskabsvæsen og organisation, der omfatter ca. 20 deltagere, som alle har bestået H. D. eller en anden erhvervsøkonomisk eksamen. I årets løb er der i studiecirklen foruden ovennævnte afhandling udarbejdet skriftlige indlæg om følgende spørgsmål:

- Organisation af drifts- og finansbogholderi i industrivirksomheder,
- Om blanketter,
- Nogle problemer vedrørende koncernbalancer.

Samarbejdet udadtil har været præget af afholdelser af en del foredrag og studiebesøg. Docent Palle Hansen har således foruden ovennævnte foredrag i Norges statsautoriserede revisorer's forening i juni—juli d. A. i Oslo og i Bergen holdt 5 forelæsninger om regnskabs- og revisionsemner for norske revisorstuderende. I vinteren 1946 har Palle Hansen på opfordring af Dansk Ingeniørforening holdt 6 forelæsninger for foreningens medlemmer om emner henhørende under det interne regnskabsvæsen.

I foråret 1947 har docent Palle Hansen ved to besøg hos Aktiebolaget Ekonomisk Företagsledning, Stockholm, studeret praktiske fremgangsmåder ved arbejdsforenkling på kontorer. Endvidere har Palle Hansen deltaget i The Eighth International Management Congress i Stockholm i juli 1947.

Regnskabslaboratoriet har fortsat sit arbejde med indkaldelse, katalogisering og arkivering af offentliggjorte årsregnskaber. Samlingen omfatter nu 6001 regnskaber fra ialt 774 virksomheder, der fordeles på følgende virksomhedsgrene:

160 handels- og industriselskaber	med	1906	regnskaber
47 dampskibsselskaber	»	490	—
221 banker og sparekasser	»	1865	—
56 forsikringselskaber	»	449	—
28 kredit- og hypotekforeninger	»	352	—
78 udenlandske industri- og handelsselskaber..	»	269	—
172 udenlandske banker	»	630	—
8 andelsselskaber	»	37	—
4 velgørenhedsinstitutioner	»	3	—

Der er fortsat arbejdet med tidsskriftindexet for artikler om regnskabsvæsen og revision.

Laboratoriets opgavesamling er forøget med opgaver givet ved diplomprøven og afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium og prøven for statsautoriserede revisorer.

Af de af Centralanstalten for Revision til rådighed stående midler er

der i årets løb som opmuntring for særlig gode opgavebesvarelser i studiekredsene tildelt følgende hver et beløb:

Arne Johansen,
Henning Boldsen,
Ole Jacob Treider,
Egill Christensen,
Alb. Pedersen,
Agner Lundemo,
S. Ingvarsen,
H. Mitens.

I det forløbne år har regnskabslaboratoriet været ledet af docent, statsaut. revisor Palle Hansen H. D. Som faste medarbejdere har virket lektor, stautaut. revisor Poul Hansen H. D. og lektor, cand. merc. Svend Jensen.

1947/48: Regnskabslaboratoriet har i årets løb fortsat sit arbejde inden for de områder, der er tilknyttet fagene regnskabsvæsen og revision.

Der er af Regnskabslaboratoriets leder og medarbejdere publiceret følgende artikler og afhandlinger:

- Palle Hansen: Reklamens regnskabsmæssige behandling, Reklamens organisation og teknik ved Max Kjær Hansen, Kbh. 1948, s. 117.
- » » Principper for regnskabsmæssig effektivitetskontrol, Handelsvidenskabeligt Tidsskrift, nr. 67/68, 1948, s. 13.
- » » Udviklingstendenser i dansk revisoruddannelse, Handelsvidenskabeligt Tidsskrift, nr. 67/68, 1948, s. 39.
- Poul Hansen: Rederiernes regnskabsvæsen, Handelsvidenskabeligt Tidsskrift, nr. 63/64, 1947, s. 49.

Foredraget vil blive publiceret i tidsskriftet »Affærsekonomi«. I marts måned talte Palle Hansen i »Bedriftsøkonomisk Forening« i Oslo om: Nogle betragtninger over principperne for regnskabsmæssig effektivitetskontrol og dens tilrettelæggelse«.

Sammen med Regnskabslaboratoriets nye assistent, Egon Andersen, har Palle Hansen i det forløbne arbejdsår indsamlet og bearbejdet en del regnskabsmateriale vedrørende industriens interne regnskabsvæsen. Et foreløbigt resultat af denne undersøgelse er nedlagt i et kompendium indeholdende en »case« bygget over forholdene i en klædefabrik. Kompendiet er indgået som undervisningsmateriale.

I »Studiecirklen for regnskabsvæsen og organisation« er i årets løb udarbejdet skriftlige indlæg om følgende spørgsmål:

Produktionsplanlægning.
Bogføringslovgivning.

Regnskabslaboratoriet har fortsat sit arbejde med indkaldelse, katalogisering og arkivering af offentliggjorte årsregnskaber. Samlingen omfatter nu: 6.196 regnskaber fra ialt 780 virksomheder, der fordeles på følgende virksomheder:

163 handels- og industrivirksomheder.....	med 1963 regnskaber		
47 dampskibsselskaber	»	496	—
222 banker og sparekasser	»	1872	—
56 forsikringsselskaber	»	456	—
28 kredit- og hypotekforeninger	»	356	—
79 udenl. industri- og handelsselskaber	»	280	—
172 udenl. banker	»	632	—
8 andelsselskaber	»	37	—
5 velgørenhedsinstitutioner	»	4	—

Der er fortsat arbejdet med tidsskriftindexet for artikler om regnskabsvæsen og revision.

Laboratoriets opgavesamling er forøget med opgaver givet ved diplomprøven og afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium og prøven for statsautoriserede revisorer.

Af de af Centralanstalten for Revision til rådighed stående midler er der i årets løb som opmuntring for særlig gode opgavebesvarelser i studiekredsene o. l. tildelt følgende hver et beløb:

Studiecirklen for Regnskabsvæsen og Organisation,
Erik Christensen,
H. B. Mitens,
Kr. Asdahl,
Oskar Pedersen, Ålborg.

I det forløbne år har Regnskabslaboratoriet været ledet af docent Palle Hansen. Som faste medarbejdere har virket: Lektor, statsaut. revisor Poul Hansen, lektor, cand. merc. Svend Jensen (1/8 til 1/11 1947) og assistent Egon Andersen H. A og H. D., der tiltrådte 1/11 1947.

Instituttet for Salgsorganisation og Reklame.

I. Den almindelige virksomhed.

Instituttet har i det forløbne år hovedsageligt søgt at gøre en indsats på to områder nemlig 1) som organ for en forsknings- og publikationsvirksomhed indenfor det afsætningsøkonomiske område og 2) som en servicecentral for de studerende ved Handelshøjskolen specielt med henblik på deres studiekredsarbejde. I tilknytning til disse to opgaver har instituttet også i et vist omfang virket som en fordelingscentral for oplysninger til det praktiske erhvervsliv, ligesom det har fungeret som formidlingsorgan for det arbejde, som udføres af tilsvarende udenlandske institutter og institutioner.

II. Forsknings- og publikationsvirksomheden.

Som allerede fremhævet har instituttet i det forløbne år i særlig grad koncentreret sig om forskningsarbejdet. Instituttets nye assistent cand. polit. Søren Hoff har som sin hovedopgave haft at gennemføre en omfattende undersøgelse af reklamens omfang og anvendelse i Danmark i årene før krigen.

Undersøgelsen omfatter som sit væsentligste punkt opgørelsen af dagspressens og ugepressens annonceindtægter, som bl. a. er bygget op ved anvendelse af Berlingske Tidendes annoncestatistik, kombineret med materiale, indhentet hos et repræsentativt udsnit af den danske provins- og hovedstadspresse. Endvidere omfatter den den direkte reklame — hvor det i første række er postvæsnets oplysninger, der danner grundlaget —, biografreklamen, hvor de store bureauer har givet en række oplysninger, udendørsreklamen, ligeledes med støtte hos bureauer og producenter, vinduesudstillinger og annoncer i telefonbøger, vejvisere, fagblade og tidskrifter. Fordelingen på brancher og på engros- og detailhandel vil, hvis opdelingen skal drives så vidt, som det er ønskeligt, kræve et meget stort regnearbejde, og denne del af undersøgelsen er derfor udskudt til fremtiden.

Lektor Hans Brems har under instituttets medvirken udført et omfattende arbejde inden for den teoretiske efterspørgselsforskning, hvilket bl. a. har givet sig udtryk i instituttets udgivelse af følgende dublerede afhandlinger:

- 1) The Trend Toward Monopolistic Competition, Collective Monopoly and Hierarchy. — A Few Dats. (25 sider).
- 2) A Formulation of Some Problems of Monopolistic Competition Collective and Hierarchical Monopoly. (156 sider).
- 3) The Theory of Duepoly, Collective and Hierarchical Monopoly. (380 sider).

Som grundlag for en afhandling om konsignationssalgets gennemførelse i Danmark, som er udarbejdet af Handelshøjskolens docent i erhvervsret Jan Kobbernagel, har instituttet tilrettelagt en praktisk analyse og indsamling af konkret materiale til belysning af de praktiske forhold, som behandles i den pågældende afhandling.

En række mindre undersøgelser, som er udarbejdet på instituttet eller i tilknytning hertil, er, ligesom tilfældet har været de foregående år, blevet offentliggjort i tidsskriftet »Det danske Marked«, der stadig fungerer som instituttets organ. Blandt sådanne afhandlinger skal nævnes: Frit eller bundet erhvervsliv, Nielsen-Metoden for markedsanalyser, en nordisk toldunion, nogle træk af den amerikanske automobilindustriøkonomi, den industrielle formtilpasning og dens internationale udvikling, nogle bemærk-

ninger om mærkerettens begreb og om rettens erhvervelse, luffartens stilling i konkurrence med de øvrige trafikmidler, den teoretiske erhvervsuddannelse i U. S. A. og Danmark, nogle nyere bidrag til kartelteorien.

Fra et studieophold ved amerikanske erhvervsfakulteter i februar—april har docent Ejler Alkjær hjembragt omfattende materialesamlinger, som han siden har været beskæftiget med at bearbejde. Der foreligger nu en vurderende oversigt over den moderne amerikanske afsætningsøkonomiske litteratur, og under udarbejdelse er bl. a. en redegørelse vedrørende nye amerikanske metoder inden for markedsanalysearbejdet.

I instituttets egen skriftserie er udsendt et omfattende værk: *Reklamens organisation og teknik*, tilrettelagt og udgivet af professor Max Kjær Hansen. Værket skal både tjene undervisningen ved diplomprøven i salgsorganisation og reklame og tjene som en grundigt orienterende faglig håndbog for de danske reklameerhverv.

I årets løb er endvidere revisionen af Max Kjær Hansens: *Organisation*, fuldført.

III. Servicearbejdet.

Instituttets samlinger af praktisk materiale, som både tjener vejledningen af de studerende og informationer til praktiske erhvervsfolk, er opretholdt og videreført. Nyt udenlandsk materiale er navnlig fremskaffet af docent Alkjær under hans studieophold i U. S. A. Såvel bladkartoteket som tegnerkartoteket er blevet a jour-ført.

Ved siden af det materiale, som de studerende kan finde i samlingerne og kartotekerne, har instituttet udført en ret omfattende virksomhed i retning af litteraturvejledning både med henblik på de studerendes almene læsning og på litteratur til studiekredsbesvarelser.

Samarbejdet udadtil er blevet fortsat og udvidet, således at instituttet nu står i regelmæssig forbindelse med de førende institutter og institutioner først og fremmest i Norden, men også i Europa og U. S. A., som arbejder inden for den afsætningsøkonomiske forskning og formidling.

IV. Instituttets organisation.

Professor Max Kjær Hansen har som hidtil været instituttets leder, medens cand. polit. Søren Hoff har været knyttet til instituttet som assistent. Til det faste personale har hørt en kvindelig sekretær. Lektor Hans Brems har desuden i årets løb udført en del af sit forskningsarbejde med instituttet som basis, ligesom docent Alkjær har benyttet det som arbejdsplads og deltaget i løsningen af en række af instituttets opgaver. Ved siden deraf har både studerende og tidligere studerende i stort omfang arbejdet på instituttet og på specielle områder også bidraget ved instituttets løbende undersøgelser.

Sproglaboratoriet.

I det forløbne år har Sproglaboratoriet fortsat sit arbejde med indsamling og ordning af ordbogsmateriale samt med udarbejdelse og mangfoldiggørelse af undervisningsmateriale.

Foruden lederne har forskellige bidragydere stillet materiale til disposition.

Håndbogssamlingen er blevet udvidet betydeligt med nye hjælpemidler. Der er besvaret forskellige forespørgsler fra oversættere og erhvervsfolk.

Det franske kartotek er fortsat stillet til disposition for redaktionen af den dansk-franske suppleringsordbog, der er under udarbejdelse.

Laboratoriet ledes af docent, dr. phil. Poul Høybye, som tillige forestår indsamlingen af materialet vedrørende fransk, medens de engelske samlinger forestås af lektor, cand. mag. Børge Maaløe, de spanske og portugisiske af lektor, translator Lorenzo Aabye og de tyske af lektor, translator J. J. Siegler.

Som fast assistent fungerer stud. jur. Fru Rigmor Neymark og som særlig spanskkyndig assistent translator Frøken Gerda Ringgaard.

Tietgen-prisopgaven.

Der indkom 1 besvarelse af Tietgen-prisopgaven 1947:

Hvilke problemer vil der rejse sig for dansk erhvervsliv og for Danmarks økonomiske politik i forbindelse med gennemførelse af den handelspolitiske del af planerne om en international handelsorganisation (ITO), og hvorledes må disse planer bedømmes fra dansk synspunkt?

Bedømmelsesudvalget, der bestod af kontorchef, cand. polit. H. P. Gøtrik, professor, dr. polit. Carl Iversen, grosserer Aage Kunst (formand), docent, dr. Z. D. Lando og Handelshøjskolens direktør, professor Christen Møller afgav følgende udtalelse:

Der er indkommet een besvarelse, som bærer titlen »ITO og Danmark« og mottoet »Con amore«, omfattende 181 maskinskrevne kvartsider ÷ en oversigt over ITO-charteret på 4½ side og en bibliografi på 6½ side.

Afhandlingen er inddelt i 3 hovedafsnit: I. Den verdensøkonomiske Baggrund for ITO (s. 4—35), II. Den internationale Handelsorganisation (s. 36—85), III. Danmark og ITO (s. 86—181).

Første hovedafsnits redegørelse for den handelspolitiske udvikling er ikke synderlig dybtgående og medtager meget stof, som ikke kan siges at være relevant for den stillede opgave. Andet hovedafsnit giver en som helhed klar og let læselig oversigt over ITO-charterets tilblivelse og bestemmelser. Men også dette afsnit er unødigt bredt. Tredie hovedafsnit indledes med en alt for udførlig skildring af Danmarks økonomiske udvikling og politik særlig under og efter den anden verdenskrig. Også sammenfatningen i slutningen af dette hovedafsnit rummer uvedkommende betragtninger vedrørende Danmarks økonomiske Politik i almindelighed.

Alle tre hovedafsnit vidner således om forfatterens svigtende evne til at udskille det for besvarelsen relevante stof. Først s. 121 kommer forfatteren

ind på opgavens centrale problemer. Behandlingen af disse bliver derfor for kortfattet og er desuden spredt og for almindelig holdt. Endelig viser afhandlingen på en række punkter væsentlige mangler i forfatterens økonomiske viden og indsigt.

Forfatteren har en betydelig journalistisk evne til at give et flydende og let læst referat af et så tungt stof, som ITO charteret må siges at være, men hverken hans disponering af stoffet eller hans kommentarer og vurderinger giver udtryk for den modenhed, man bør kræve af en besvarelse af Tietgen-
prisopgaven. Man kan derfor ikke tilkende forfatteren Tietgen-guldmedaillen, men som påskønnelse af det betydelige arbejde, der er nedlagt i besvarelsen, tildeles der ham kr. 500,-.

København, den 18. juni 1948.

Hans P. Gøtrik.

Z. D. Lando.

Carl Iversen.

Christen Møller.

Aage Kunst
formand.

Forfatteren af besvarelsen viste sig ved navnekuvertens åbning at være kontorchef *Arno F. Saxe* H. A. og H. D.

Den 19. marts 1948 udsattes følgende prisopgave:

Der ønskes en undersøgelse af de danske bankers stilling til og betydning for erhvervslivets finansiering gennem tiderne og i forbindelse hermed en sammenligning mellem udviklingen på dette område her i landet og i vore nabolande (Norge, Sverige, England og Tyskland).

Besvarelser skal være indsendt til Handelshøjskolens direktør inden den 19. marts 1949.

Tilskud.

For finansåret 1947/48 modtog Handelshøjskolen et statstilskud på kr. 210.973. Københavns kommune har ydet et tilskud til Handelshøjskolens sprogundervisning på kr. 17.470. Nicolaj H. Knutzons Legat har ydet et tilskud på kr. 3000 (modtaget gennem Grosserer-Societetets Komité) og Papirhandler Adolf Levison og Hustrus Legat kr. 200. Dansk Reklameforening har bevilget kr. 400 til Reklamebiblioteket og Komitéen for Nordisk Akademisk Samarbejde har givet kr. 350 til afholdelse af gæsteforelæsnings. Maskinfabriken Atlas A/S, Carlsbergs Mindelegat for Brygger I. C. Jacobsen, Danmarks Amerikanske Selskab, D. D. P. A.-Fonden og Scandinavien Airlines System har ydet støtte til en studierejse til U. S. A. for docent Ejler Alkjær.

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse har af sine egne legatmidler ydet et tilskud på kr. 10.364,14 og dækket Handelshøjskolens underskud i året 1946/47 med kr. 172.100,54.

Otto Mønstedts Fond har til studier ved Handelshøjskolen bevilget ialt kr. 16.000 til følgende studerende:

Under det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Bent Bjerre-Madsen	kr. 500
Erik Christensen	» 600
Harald Hallander	» 1800
Poul Henning Høj	» 1000
Mogens Bøgvad Høst	» 1000
Johann Peter Lyngdorf	» 1200
Karl Micheelsen	» 1800
Erling Nordentoft Nielsen	» 1800
Rudolf Frimodt Sørensen	» 1800
Zakken Worre	» 1200

Under forberedelsen til den tresproglige korrespondentprøve:

Aase Schjødt Bendtsen	kr. 300
Nanna Hansen	» 500
Ester Rubek Hansen	» 600
Kirsten Schøtz Jensen	» 1000
Ebba Knudsen	» 400
Ethel Larsen	» 500

Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond har til studier ved Handelshøjskolen bevilget ialt kr. 1.100 til følgende studerende:

Under forberedelsen til den eensproglige korrespondentprøve:

Leif Andersen Egtman	kr. 400
----------------------------	---------

Under de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Knud Rosenberg Jacobsen	kr. 400
Helge Otto Larsen	» 300

Firmaet Evers & Co.s Studiefond har bevilget 5.000 til følgende studerende:

Under det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Erik Christensen	kr. 500
Ib Jørgen Dahl	» 500
Harald Hallander	» 500
Hans Enghave Jensen	» 500
Hans Theodor Jepsen	» 500
Erik Windfeld Lund	» 500
Hans Michaelsen	» 500
Erwin Nommensen	» 500
Rudolf Frimodt Sørensen	» 500
Zakken Worre	» 500

Peter Petersen og Hustrus Legat har bevilget kr. 737,50 til nedenstående studerende:

Under forberedelsen til translatøreksamen:

Poul Madsen kr. 737,50

Stipendieforeningen Studenternes Venner har bevilget kr. 600 til nedenstående studerende:

Under det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Johann Peter Lyngdorf kr. 300

Knud Ullerichs » 300

Emil P. Hertz og Hustrus Legat har bevilget kr. 500 til nedenstående studerende:

Under forberedelsen til den tresproglige korrespondentprøve:

Birgit Hornemann kr. 250

Lisbeth Hyldgaard » 250

Grosserer M. Jacobsens Legat har bevilget ialt kr. 1.250 til følgende studerende:

Under det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Harald Hallander kr. 250

Knud Ullerichs » 500

Under forberedelsen til den tresproglige korrespondentprøve:

Nanna Hansen kr. 500

William og Anna Evers Legat har bevilget kr. 900 til nedenstående studerende:

Under det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Mogens Bøgvad Høst kr. 600

Lorenz Vilhelm Nootbaar » 300

Studiefonden.

I det forløbne år er der bevilget kr. 1200 af fonden til 1 studerende.

Rusfesten.

Rusfesten afholdtes den 11. oktober. Årets rustale blev holdt af forsyningsminister *Axel Kristensen*. Endvidere talte foreningens formand, direktør *Paul Tillge*, professor *Max Kjær Hansen* og formanden for H. A.-Sammenslutningen, civilingeniør *G. S. Schnedler*. Fra sin studierejse i U. S. A. sendte professor *Christen Møller* en hilsen indtalt på grammofon-

plade. En repræsentant for de norske studerende, *Karl Böhn*, og for de danske studerende, *Karl Micheelsen*, takkede for modtagelsen på skolen.

Årsfesten.

Undervisningsåret sluttede den 22. juni 1948 med en årsfest, hvor foreningens formand og professor Christen Møller talte. Docent *Palle Hansen* holdt derefter en forelæsning om emnet: *Udviklingstendenser i dansk revisoruddannelse*.

I *Handelsvidenskabelig Studieklub* har der i årets løb været afholdt følgende foredrag:

Docent Dag Coward: *Kontoplaner*.

Professor, dr. phil. Svend Ranulf: *Socialiseringstendenser i tiden og demokratiets problem*.

Direktør, lektor, cand. merc. Svend Jensen: *Nogle bemærkninger om den regnskabsmæssige vurdering af omkostningerne*.

Kontorchef, lektor, cand. jur. C. Helkett: *Aktuelle skatteproblemer*.

Fhv. finansminister, professor Thorkil Kristensen: *Strukturforandringer i dansk erhvervslivs finansiering i de senere år*.

Handelsvidenskabelig Studieklubs medlemstal androg ved årets slutning 1178 medlemmer.

Af *Handelsvidenskabeligt Tidsskrift* er udsendt af 10. og 11. årgang hefterne nr. 59—66 incl.

I *Bankklubben* har der været afholdt et møde ang. oprettelse af studiekreds under ledelse af kontorchef cand. jur. Anders Møller. I årets løb har der været afholdt følgende foredrag:

Departementschef Einar Cohn: *Hvorfor er der valutaneød?*

Bankdirektør T. Wad: *Bankhemmeligheden*.

Kontorchef Kristian Møller: *Aktuelle betragtninger over besættelsestidens reaktioner på det danske penge- og kapitalmarked og deres afhjælpning*.

Banksekretær Eivind Olsen H.D.: *Omkostningsanalyse i amerikansk bankpraksis*.

Bankklubbens medlemstal androg ved årets slutning 115.

I *Forsikringsklubben* har der i årets løb været afholdt følgende foredrag:

Redaktør Franz von Jessen: *Sydslesvig i dansk udenrigspolitik*.

Magister Asger Langkjær: *Behovets betydning for salgsarbejdet*.

Direktør, cand. polit. V. Villadsen: *Nye synspunkter i rationaliseringsbestrebelsene*.

Overbetjent C. O. Oxvig: *Prevention is better than cure*.

Propagandachef Ulrik Duurloo: *Om begrænsning af færdselsulykker i Danmark og udlandet m. film*.

Direktør Aug. Jensen: Flyvning, fare og forsikring m. film.

Direktør E. Nørgaard: Funktionær i dag — leder i morgen! Den unge forsikringsmands fremtidsproblemer m. film.

Af forelæsningsrækker har der været afholdt 2, nemlig:

Hvorledes bliver en tryksag til (sats og tryk)?

Klichéfremstillingen.

Ved sæsonens udgang havde Forsikringsklubben 391 medlemmer.

I Handelsvidenskabelig Reklameklub har der i årets løb været afholdt følgende møder:

Rundbordsmøde med 10 deltagere: Reklamebureauerne og deres kunder.

Direktør, cand. polit. Ebbe Groes: Statsmagten og erhvervslivet.

Diskussionsaften med direktionssekretær, cand. merc. Jacob Ingvarsen og kon-torchef Jacob Tvede H. A. samt forskellige af klubbens medlemmer:

Organisationsfirmaernes arbejdsmetoder.

Diskussionsaften: Reklamefilm.

Direktionssekretær Knud Petersen H. D.: Public Relations i U. S. A.

Endvidere har klubben arrangeret de sædvanlige selskabelige sammenkomster (bl. a. årets optagelsesfest for de nye H. D.ere).

Reklameklubbens medlemstal androg ved årets slutning 157.

H. A.-Sammenslutningen har i årets løb afholdt følgende frokost- og aftenmøder med foredrag:

Docent Dag Coward: Standardisering af det industrielle regnskabsvæsen i Norge.

Civilingeniør G. S. Schnedler H. A.: Referat af rejse til Finland i anledning af stiftelsen af »Nordiska Ekonomförbundet«.

Fuldmægtig, cand. polit. E. Bartels: Forudsætningerne for en toldunion med særligt henblik på den skandinaviske.

Direktør Bernh. Baaring H. A.: Den internationale rationaliseringskongres i Stockholm (C. I. O. S.).

Grosserer Hans Mortensen H. A.: Indtryk fra en studierejse til U. S. A.

Statsaut. revisor C. C. H. v. Rosen H. A.: Skattevæsen og revision.

Direktør E. H. Mathiasen: Praktiske rationaliseringseksempler.

Dr. C. E. Olin: Finlands nutidige økonomiska perspektiv.

H. A.-Sammenslutningen arrangerede den 11. oktober årets rusfest. Rustalen blev holdt af forsyningsminister Axel Kristensen.

I september blev der i Helsingfors stiftet »Nordiska Ekonomförbundet« bestående af medlemmer af de tre finske foreninger, Norsk Bedriftsøkonomisk Forening, Svenska Ekonomföreningen og H. A.-Sammenslutningen med ialt 6000 medlemmer, hvis formål det er at knytte nærmere forbindelser med kandidater fra Nordens handelshøjskoler. Som ordfører blev valgt Axel Iveroth, Malmø, og som viceordfører G. S. Schnedler, København.

Handelsklubben.

Der er i årets løb blevet afholdt følgende møder med foredrag:

Departementschef Einar Cohn: Hvorfor er der valutånød?

Kontorchef Einar Lyngbo: Valutaknaphedens virkninger på forbruget.

Vicedirektør Birger Stolpe: De forenede nationers virksomhed med specielt henblik på internationale, økonomiske problemer.

Fuldmægtig, cand. polit. E. Bartels: Internationale foranstaltninger mod valutånøden.

Endvidere er der blevet afholdt en rundbordssamtale om varebytteforretninger med indledere fra import- og eksportforetagender samt organisationerne.

Handelsklubbens jubilæum blev fejret ved en fest med damer, underholdning bl. a. ved »Den Gyldenblonde«.

Der er i årets løb udsendt dels nyhedsbreve til medlemmerne og andre interesserede, dels en udførlig medlemsliste.

Ved årets slutning talte Handelsklubben 260 medlemmer.

De Erhvervsøkonomiske Foreningers Fællesråd.

Den 13. November 1947 arrangerede Fællesrådet et møde på Handelshøjskolen, hvor direktør i A/S Det Østasiatiske Kompagni, generalkonsul Hakon Christiansen holdt foredrag om »Danmarks muligheder i det fremmede«.

Den 26. februar 1948 afholdtes møde på Handelshøjskolen med professor dr. phil. Christen Møler som taler om »Erhvervsfakulteter i U. S. A.«.

Den 1. april 1948 arrangeredes fællesrådsmøde på handelshøjskolen. Her talte direktøren for Finlands Industriforbund, dr. phil. C. E. Olin, Helsingfors, om »Finlands nutida økonomiska perspektiv«.

Endelig arrangerede Fællesrådet i samarbejde med De studerendes Råd en foredragsaften for de studerende ved Handelshøjskolen. Denne fandt sted den 13. februar 1948 på Handelshøjskolen, og grev Eigil Knuth talte om ekspeditionen til jordens nordligste land, *dansk pearylandsekspeditions forarbejde* i sommeren 1947. Foredraget ledsagedes af en farvefilm.

På Fællesrådets rådsmøde den 29. september 1948 fik bestyrelsen følgende sammensætning.

Formand: Direktør Bernhard Baaring.

Næstformand: Vekselerer E. Salløv.

Sekretær: Prokurist E. Waldmann.

Kasserer: Vekselerer E. Salløv.

Revisor: Kontorchef Therkelsen.

Fællesrådet er den 7/11 1947 blevet optaget som medlem af »Dansk Nationalkomité for Rationel Organisation«.

Endelig har der i sæsonens løb været afholdt nogle møder til drøftelse

af titelspørgsmålet, men da der ikke på disse møder kunne opnås enighed om en fællestitel, har man ikke kunnet fremkomme med en samlet indstilling.

Stud. merc. — H.D.-Bladet.

Bladet, som er officielt organ for de studerendes råd, skiftede i januar udseende, samtidig med at stud. polit. Hans Jørgen Lembourn H. A. afløste stud. merc. O. Friis-Jensen som ansvarshavende redaktør. Redaktionen slog ved samme lejlighed fast, at bladet, som nu udkommer på sjette år, har til opgave at varetage de studerendes interesser ved at bringe alt nyhedsstof fra rådet, ved at offentliggøre artikler fra de studerende samt ved at danne et forum for såvel faglige som andre humanistiske diskussioner. I årgangens første nummer deltog således nogle kendte danske forfattere i en enquête om kontrol med den underlødige litteratur. I næste nummer diskuterede tre af modstandsbevægelsens mest fremtrædende ledere de partiløses stilling, og i nummer tre udtalte tre nybagte H. A.ere sig om deres studietid ved skolen. Foruden disse problemer har bladet modtaget en lang række indlæg om titelspørgsmålet. I september udkom et righoldigt rusnummer.

I årets løb steg antallet af abonnenter betydeligt, således at over halvdelen af skolens studerende nu abonnerer på bladet.

De Studerendes Råd.

Valget til det nye råd fandt sted i slutningen af oktober 1947, og ved første rådsmøde aflagde den afgående formand, Mogens Hyllested, beretning for det forløbne år. Derefter konstituerede rådet sig, og forretningsudvalget fik følgende sammensætning:

Formand:	Erik Faber,
Næstformand:	Kristian Asdahl,
Kasserer:	Poul Buch-Jacobsen,
Sekretær:	Povl Nielsen,

ligesom de stående udvalg blev nedsat, nemlig: Kontaktudvalg, praktikantudvalg, klubudvalg, bogudvalg og idrætsudvalg.

Som sædvanlig har rådet samarbejdet med de øvrige højere læreanstalter, hovedsagelig gennem Danske Studerendes Fællesråd, ligesom man har holdt kontakt med de handelsstuderende i Skandinavien. Således afholdtes i februar den 3. nordiske Handelshøgskolikonference i Finland, hvor der mødte repræsentanter fra alle 6 nordiske handelshøgskoler. Her forberedte man blandt andet sommerens praktikantudveksling af studerende i Norden. I år har studerende fra Handelshøgskolen således været i Norge og Finland, og disse lande har til gengæld haft praktikanter her i landet.

Det internationale samarbejde er foregået gennem Danske Studerendes Fællesråd, der er tilsluttet International Union of Students og gennem Danmarks Internationale Studenterkomité.

De i årets løb foranstaltede *klubaftener* har i det væsentlige bestået af en serie politiske foredrag med kendte politikere som talere. Endvidere har rådet st. bededags aften afholdt den sædvanlige forårsfest med bal, hvor man som gæster havde repræsentanter fra de andre højere læreanstalter og fra Svenska Handelshögskolans Studentkår i Stockholm. Endelig har rådet sammen med De Erhvervsøkonomiske Foreningers Fællesråd arrangeret af en filmsaften.

Det er på flere måder lykkedes at imødekomme ønsker og henstillinger fra studerende, og det kan her nævnes, at rådet har organiseret køb og salg af brugte lærebøger, aftalt særligt billige priser for duplikering af studie-kredsopgaver med et duplikeringsbureau, gennemført indrettelse af et lokale, hvor de studerende kan opholde sig før og efter deres forelæsning, og ved velvilje fra københavnske teatres side skaffet de studerende billetter til nedsat pris.

Rådets vedtægter er undergået mindre ændringer, hvor man bl. a. har ændret reglerne for mandatfordelingen, så at de enkelte studieretninger bliver retfærdigere repræsenteret i rådet i forhold til antallet af studerende på hvert studium.

Formand: Erik Faber
Næstformand: Kristian Asbjørn
Kasserer: Povl Buch-Jacobsen
Sekretær: Povl Nielsen

TILGANG OG AFGANG

DET ERHVERVSØKONOMISKE GRUNDSTUDIUM

Dagstudiet.

I efterårssemestret 1947 blev der optaget 80 nye studerende.

Til afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium, der afholdtes i marts/april, indstillede sig 75 studerende, hvoraf 66 bestod eksamen.

Til prøverne i sprog, der afholdtes ved udgangen af 4. semester, indstillede sig 23 danske studerende til engelsk (hvoraf 19 som andet sprog havde valgt tysk, 1 spansk, 2 fransk og 1 både tysk og spansk). 8 norske studerende, som i 1947 havde indstillet sig til engelsk indstillede sig i 4. semester til fransk, 1 til spansk og 3 til tysk.

23 norske studerende på 2. semester indstillede sig til engelsk og 18 af disse tillige i tysk.

Til den i studieplanen fastsatte 2 måneders volontørtjeneste for de studerende, der ikke inden deres optagelse på Handelshøjskolen har været i praksis, har efterfølgende firmaer taget imod vore studerende i sommerferien:

O/Y Arabia, Helsingfors,
 Damman & Co., Oslo,
 D. D. L., København,
 Föreningsbanken, Helsingfors,
 Rafinaderi Graeffe, Bruxelles,
 Asmus Hansen, Haderslev,
 Kymene, Kuusankoski,
 Det gensidige Løsøreforsikringsselskab »Thisted Amt«,
 Magasin du Nord, København,
 A/S Margarinekompagniet, København,
 Ingwald Nielsen, Oslo,
 Oplandske Kreditbank, Hamar,
 O. T. K., Helsingfors,
 A/S Sadolin og Holmblad, København,
 F. L. Smidth & Co. Ltd., London,
 S. O. K., Helsingfors,
 A/S Standard Motor Co., Coventry,
 O/Y Stockmann, Helsingfors,
 Vilhelmsens Rederi, Oslo.

Som censorer ved afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium medvirkede i:

Erhvervsøkonomi: Direktør Bernh. Baaring H. A., propagandachef, cand. merc. Poul B. Christensen, departementschef, cand. polit. Einar Cohn, direktør, civilingeniør Svend Mansted H. D., prokurist, cand. polit. Poul Norsman H. D., kontorchef, cand. polit. Rigmor Skade og lektor, cand. polit. P. Svejstrup.

Nationaløkonomi: Direktør, cand. polit. Ebbe Groes, kontorchef, cand. polit. Hans P. Gøtrik, vicedirektør, cand. polit. Svend Nielsen, professor, dr. polit. F. Zeuthen og direktør, cand. polit. Kjeld Johansen.

Erhvervsret: Professor, dr. jur. Stig Juul og vekselerer, cand. jur. Flemming G. Wulff.

Engelsk: Lektor, dr. phil. Alf. Brahde, professor, dr. phil. N. Bøgholm og kontorchef Karl Olsen.

Tysk: Grosserer J. Chr. Bogstad og undervisningsinspektør, dr. phil. A. Højberg Christensen.

Fransk: Lektor N. Chr. Nielsen og direktør K. Sonne-Hansen.

Spansk: Direktør, konsul H. V. Boye og translator, dr. phil. Carl Bratli.

DET ERHVERVSØKONOMISKE GRUNDSTUDIUM

Aftenstudiet.

I 1947/48 var der en tilgang af 38 nye studerende.

Til 1. del af afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium som aftenstudium, der afholdtes i januar 1948, indstillede der sig 28 studerende, hvoraf 22 bestod eksamen.

Som censorer ved 1. del af afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium medvirkede i:

Erhvervsøkonomi: Direktør Bernh. Baaring H. A. og lektor, cand. polit. P. Svejstrup.

Nationaløkonomi: Direktør, cand. polit. Kjeld Johansen, grosserer, cand. polit. Anthon E. Nielsen og professor, dr. polit. F. Zeuthen.

Erhvervsret: Professor, dr. jur. Stig Juul og vekselerer, cand. jur. Flemming G. Wulff.

ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER

I 1947/48 var der en tilgang af 394 nye studerende.

Til 1. del af diplomprøven, som er fælles for alle studerende, indstillede sig under alle specialer 214 studerende, hvoraf 172 bestod. Til 2. del af diplomprøven, hvor de studerende er fordelt på specialer, indstillede sig

189 studerende, hvoraf 112 bestod. Fordelingen på de forskellige specialer var:

	Indstillet	Bestået
Bankvæsen	5	5
Forretningsorganisation	22	16
Brandforsikring	3	3
Ulykkesforsikring	5	3
Regnskabsvæsen	115	54
Salgsorganisation og reklame	20	13
Varehandel	4	4
Udenrigshandel	15	14

Som censorer ved 1. del af diplomprøven medvirkede i:

Erhvervsøkonomi: Propagandachef, cand. merc. Poul B. Christensen, prokurist, cand. polit. Poul Norsman H. D., og lektor, cand. polit. P. P. Sveistrup.

Nationaløkonomi: Docent, folketingsmand O. Himmelstrup og grosserer, cand. polit. Anthon E. Nielsen.

Erhvervsret: Departementschef, cand. jur. H. Jespersen, retspræsident Kaj Mundt og afdelingschef, cand. jur. P. Villadsen.

Statistik: Direktør, cand. polit. Kjeld Johansen.

Som censorer ved 2. del af diplomprøven medvirkede i:

Bankvæsen: Departementschef, cand. polit. Einar Cohn og underdirektør, cand. jur. R. Kæstel.

Forretningsorganisation: Departementschef, cand. polit. Einar Cohn, direktør Bernh. Baaring H.A. og Kontorchef, cand. polit. Rigmor Skade.

Brandforsikring: Direktør, civilingeniør Svend Brannov og direktør, civilingeniør Poul Serup.

Ulykkesforsikring: Højesteretsdommer A. Drachmann Bentzon, direktør Kai Kjær, højesteretssagfører Oluf Petersen og direktør, cand. polit. G. E. Riemann.

Regnskabsvæsen: Regnskabschef Victor Holck, statsaut. revisor, cand. jur. J. Jespersen, professor, dr. jur. Stig Juul, statsaut. revisor Svend Larsen, direktør S. Mansted H.D., og vekselrer, cand. jur. Flemming G. Wulff.

Salgsorganisation og reklame: Propagandachef, cand. merc. Poul B. Christensen og prokurist Svend A. Holbæk.

Udenrigshandel: Departementschef, cand. polit. Einar Cohn og grosserer Hans Lund H.A.

Varehandel: Departementschef, cand. polit. Einar Cohn og grosserer Hans Lund H.A.

DEN TRESPROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE

I efterårssemestret 1947 blev der optaget 53 nye studerende.

Til den tresproglige korrespondentprøve indstillede sig 72 studerende, hvoraf 65 bestod.

Som censorer ved den tresproglige korrespondentprøve medvirkede i:

Engelsk: Professor, dr. phil. N. Bøgholm og direktør H. O. Damgaard-Nielsen.

Fransk: Lektor N. Chr. Nielsen og direktør K. Sonne-Hansen.

Tysk: Grosserer J. Chr. Bogstad og undervisningsinspektør, dr. phil. A. Højberg Christensen.

Spansk: Direktør, konsul H. V. Boye og translator, dr. phil. Carl Bratli.

Dansk, engelsk og tysk stenografi samt maskinskrivning: Sekretær, translator fru Ester Brinch.

Bogføring: Regnskabschef Victor Holck.

Erhvervsret: Retspræsident Kaj Mundt og vekselerer, cand. jur. Flemming G. Wulff.

FORBEREDELSEN TIL DEN EENSPROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE

I 1947/48 var der en tilgang af 291 nye studerende.

Til korrespondentprøven indstillede sig ialt 151 studerende, hvoraf 107 bestod.

Under Engelsk blev der optaget 223 nye studerende, under fransk 40, under spansk 15 og under tysk 13 nye studerende.

Til korrespondentprøven i engelsk indstillede sig 118 studerende, hvoraf 80 bestod.

Til korrespondentprøven i fransk indstillede sig 21 studerende, hvoraf 17 bestod.

Til korrespondentprøven i spansk indstillede sig 6 studerende, som alle bestod.

Til korrespondentprøven i tysk indstillede sig 6 studerende, hvoraf 4 bestod.

Som censorer ved den eensproglige korrespondentprøve medvirkede i:

Engelsk: Lektor, dr. phil. Alf. Brahde, lektor O. Kaalund-Jørgensen, translator Paul Monrad og kontorchef Richard Riim.

Fransk: Lektor N. Chr. Nielsen og direktør K. Sonne-Hansen.

Spansk: Direktør, konsul H. V. Boye og translator, dr. phil. Carl Bratli.

Tysk: Undervisningsinspektør, dr. phil. A. Højberg Christensen og direktør Sv. Aage Wesarg.

FORBEREDELSEN TIL TRANSLATØREKSAMEN

Der var i 1947/48 en tilgang af 21 studerende.

Til translatøreksamen indstillede sig ialt 21 studerende, hvoraf 8 bestod.

Under engelsk blev der optaget 9 nye studerende, under fransk 4, under spansk 6 og under tysk 2 nye studerende.

Til translatøreksamen i engelsk indstillede sig 9 studerende, hvoraf 2 bestod.

Til translatøreksamen i fransk indstillede sig 3 studerende, hvoraf 1 bestod.

Til translatøreksamen i spansk indstillede sig 6 studerende, hvoraf 4 bestod.

Til translatøreksamen i tysk indstillede sig 3 studerende, hvoraf 1 bestod.

I maj 1948 afholdtes prøve i retslære for de studerende i yngste translatørklasse. Prøven blev bestaaet af 7 studerende.

SPANSKPRØVEN OG PRØVEN I RUSSISK

Under forberedelsen til spanskprøven blev der optaget 67 nye studerende.

Til spanskprøven indstillede sig 11 studerende, hvoraf 9 bestod.

Som censorer ved spanskprøven medvirkede direktør, konsul H. V. Boye og translatør, dr. phil. Carl Bratli.

Under forberedelsen til prøven i russisk blev der ingen nye studerende optaget.

Til prøven i russisk indstillede sig 3 studerende, som alle bestod.

Som censorer ved prøven i russisk medvirkede adjunkt, cand. mag. Georg Sarauw og translatør, fru Anja Veibel.

For første gang optoges 7 studerende til begynderundervisning i portugisisk.

UDDANNELSE AF HANDELSSKOLELÆRERE

I efterårssemestret 1947 afholdtes forelæsninger over handelsskolernes organisation og over didaktik for dem, der ønsker at forberede sig til faglærerexamen i handelsfag. Forelæsningsne holdtes af direktør for handelsskoleundervisningen, cand. mag. Osvald Larsen, og de afsluttedes med en prøve.

Ud over disse forelæsninger har der i det forløbne år været afholdt øvelser i fonetik og grammatik i engelsk, fransk og tysk. Også denne undervisning blev afsluttet med prøver.

EKSAMINER

Følgende bestod afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Aagaard, Poul Schøler	mg÷
Akselsen, Egil	mg
Bergestad, Finn Vinje	mg÷
Birch Pedersen, Viggo	mg÷
Bjelland, Kjell	mg÷
Bugge, Carl Ulrik	mg÷
Buhl, Henning Chr.	g+
Carlsen, Frederik	mg
Cohen, Erik Holger	mg÷
Dahl, Ib Jørgen	mg
Dinesen, Henning	g+
Duus Kristensen, Carl Johan	g+
Eckersberg, Johan Henrik	mg
Floor, Johannes	g+
Færden, Wilhelm	mg÷
Gjellebøl Gandil, Finn	mg÷
Green-Pedersen, Mogens	g+
Hansen, Kurt Allan	mg
Hansen, Kurt	mg÷
Holmen, Rolf Martin	mg+
Johannessen, Hans Georg	mg÷
Johnsen, Gunnar Martin	mg
Jørgensen, Hans Jørgen	mg÷
Keller, Oscar	mg÷
Kier, Erling	g+
Kryger-Baggesen, Jørgen Fr.	mg
Kvammen, Elias	mg÷
Lange, Jørgen	g+
Linde, Jørn	mg
Lund, Carsten Bjarne	mg÷
Lundemo, Agnar Bernhard	mg
Løppenthien, Vagn	mg
Madsen, Poul Bent Dam	mg÷
Matthiessen, Kaj Rolf Overgaard	g+
Mauland, John Carluf	mg
Meltvedt, Gunnar	g+

Mjelva, Johan Christopher Torvholm	mg
Monsen, Jan Magnus	g+
Mørch, Hans Ramm	mg÷
Nag, Henrik	mg+
Nommensen, Erwin Anton	mg÷
Norheim, Kurt Aaberg	mg÷
Normann, Hugo Alexander	g+
Omdal, Peter	mg÷
Rackwitz, Herluf	g+
Roesen, Franz Aage	g+
Rotnes, Lars	mg
Rørdam, Hans	mg÷
Schüller, Rolf	mg
Schönwandt, Fritz	mg+
Seidel, Peter-Paul	g+
Simonsen, Lorentz Angell Holst	mg
Sjøl, Rolf	mg
Skou, Kristian	mg
Smith, Helge Wagner	mg÷
Some, Jørgen Alexander	mg÷
Soug, Per	g+
Stokke-Hansen, Finn	mg÷
Svello, Håvard	mg÷
Swensen, Gunder	mg
Vegard, Odd	mg÷
Westgaard, Dag Egill	mg
Windfeld Lund, Erik	mg÷
Øvregaard, Odd Rasmus	mg

Følgende bestod diplomprøven i:

Bankvæsen:

Fønss, Mogens	mg
Jensen, Aage	mg
Køppen, Ole	mg
Sterup-Petersen, Poul	mg
Sørensen, Kaj Christian	ug

Forretningsorganisation:

Albæk Pedersen, Oluf Mogens	g+
Enevoldsen, Paul Henri	mg÷
Holager, Anker Svend	mg÷
Howitz, Hans Ove Frantz	mg÷
Jacobsen, Erik Flemming	mg÷

Jacobsen, Svend	mg÷
Jensen, Ove Volmer	mg÷
Kunkel-Hansen, Carlo Emil Pommerich	mg÷
Møller, Poul Martin	mg÷
Petersen, Holger Emil	g+
Pleven, Svend Ewald	mg
Rasmussen, Jens Elmer	mg÷
Røes, Paul	mg+
Schulze, Erik Kaj	mg÷
Zachariasen, John Albert	mg÷
Zetterstrøm, Børge	mg

Brandforsikring:

Drewsen, Erik Enoch	mg÷
Holmgaard Hansen, Helge Carl	mg÷
Jørgensen, Oskar Villiam Augustsson	mg

Ulykkesforsikring:

Clausen, Povl Ib	mg
Nielsen, Povl Georg Christian	mg÷
Ørvad, Erik	mg

Regnskabsvæsen:

Andersen, Egon Kjeld	mg
Andersen, Otto Oluf	g+
Benzon Hansen, Paul	mg
Brand-Andersen, Gunnar Tønnes	g+
Brandt, Peter	g+
Bøge, Henning Axel	mg÷
Carlsen, Erik Valdemar	mg÷
Carstensen, Ole Jørn Thorndahl	mg÷
Christensen, Bent	mg÷
Christiansen, Tage Arthur	mg
Eyjolfsson, Eyjolfur Isfeld	mg
Frederiksen, Kay	mg
Gullak Hansen, Tage	g+
Gundorph, Hardy Gunnar	mg÷
Hansen, Erik	mg÷
Hansen, Poul Werner	mg÷
Helweg Larsen, Lars Christian	mg
Henriksen, Jørgen Richardt	mg
Henriksen, Kai Erik	mg÷
Hersoug, Torbjørn	mg

Holm, Ejnar Fogh	g+
Holme Jensen, Otto	g+
Ibsen, Børge Niels Peter	mg÷
Ingvarsen, Svend Helge	mg
Jacobsen, Erik Sighardt	mg÷
Jacobsen, Ib August	mg÷
Kjærsgaard, Knud Erik	g+
Klemen Andersen, Otto	g+
Kruuse-Petersen, Jørgen Aage	g+
Larsen, Axel Ulrik	mg
Larsen, Gunnar	mg÷
Larsen, Holger Martin	mg÷
Lindved-Jensen, Frank	mg÷
Lous, Edmund Johan	mg÷
Marker, Keld Børge	g+
Meyer, Herman Niels	mg
Mitens, Hans Birger	mg
Møller, Curt Paludan	mg
Møller, Erik Alfred	g+
Nielsen, Tom Jæger	mg÷
Nordland, Hans	mg
Nymand Christensen, Karl Otto	mg
Olesen, Henning Frede	mg
Petersen, Erik Aage Kaalund	mg÷
Rasmussen, Palle	mg÷
Rein, Thorvald Gustav	g+
Rossau, Martin	g+
Schou, Jens Holger	g+
Sølund Jensen, Børge	mg÷
Sørensen, Erik Erland	g+
Tobiasen, Tage Thue	mg
Treider, Ole Jacob	mg÷
Weile, Ole Thøger	mg÷
Zachariassen, Kai Gustav	mg÷

Salgsorganisation og reklame:

Aukner, Roald Polmar	mg+
Davidsen, Robert	mg÷
Hovind, Jørgen	g+
Jørgensen, Kaj Vagn	mg÷
Kanstrup, Knud Karsten	mg÷
Kroman, Erik Holm	mg÷
Månsson, Stig Thore	mg÷

Melbøl, Ernst Haagen	g+
Osterhammel, Mogens	mg÷
Ross, Viggo Aksel	g+
Sørensen, Carl Emil	mg
Sørensen, William	mg+
Sørup-Hansen, Kay Valdemar	mg÷

Varehandel:

Bjerre, Svend Ejnar	mg
Petersen, Vincent Ingvard	ug÷
Simonsen, Erling	mg+
Ussing, Palle Juul	mg

Udenrigshandel:

Christensen, Børge Grejs	mg
Christiansen, Harry Glæsborg	g+
Jensen, Aksel Ejvind	g+
Jensen, Gunner Thorkild	mg÷
Malling Beck, Ove	g+
Musaeus, Henri Christian Frantz	mg+
Neckelmann, Jens Peter	mg÷
Nielsen, Ernst Otto	mg÷
Nordhuus, Harry	mg÷
Plesner Davidsen, John	g+
Rosenberg Jacobsen, Knud	mg÷
Rygaard Petersen, Egon	mg÷
Thomsen, Hans-Aage	mg÷
Øhlenschlæger, Viggo	g+

Revisoreksamen:

Ved den teoretiske del af revisoreksamen (afholdt af Handelsministeriet efteråret 1947) bestod 26, der i forvejen havde diplomprøven i regnskabsvæsen, prøven i revisionsteknik.

Den praktiske del af prøven for statsautoriserede revisorer (afholdt af Handelsministeriet efteråret 1947) blev bestået af følgende, der i forvejen havde diplomprøven i regnskabsvæsen:

mg+	Haubro Andersen, Evald
mg-	Andersen, Tage
g+	Boesberg, Ingemann
mg	Wathne Bruun, Steen Fr.
mg	Jensen, Viggo Ch.
mg-	Klarskov-Jeppesen, Axel H.
mg-	Lamp, Knud E. L. C.

Mathisen, Anders
 Mortensen, Axel W.
 Askgaard Olesen, Carl Erik
 Pallesen, Willy H.
 Skaaning, Erik
 Stoffregen, Alfr. B.
 Terkelsen, Ove P. H.

Følgende bestod den tresproglige korrespondentprøve:

Als, Kirsten	g+
Andersen, Birthe.....	mg÷
Baltzer Knudsen, Aase	mg÷
Bohn-Rasmussen, Birgit	mg
Bondo-Johansen, Inger Margrethe	mg÷
Brockdorff Pedersen, Gerda.....	mg
Callesen, Johanne Sofie	g+
Cohn, Ingrid Thora	mg
Dahl Nielsen, Kirsten	mg÷
Didriksen, Brynhild a Heygum	mg÷
Dybro Jørgensen, Anne Marie	ug÷
Eggersen, Birgit	mg÷
Ehrenreich, Bodil	mg
Eisenberg, Ruth Miriam	ug÷
Frank, Alice Henriette	mg+
Germundsson, Aase	g+
Gram, Birte	mg+
Hilkie Hansen, Kirsten	mg÷
Høeg, Anna Margrethe	mg
Høst, Ellen Kirsten	g+
Jacobsen, Ingeborg	mg
Jensen, Carny Tove	mg
Jensen, Elise Charlotte	mg÷
Jensen, Ulla	mg+
Johansen, Tove Edith	mg
Johnsen, Kirsten	mg+
Kappel, Else	mg
Kildeberg Jensen, Ulla	mg÷
Knudsen, Ebba Margrethe	mg
Knudsen, Tove	mg
Kraemer, Pauletta Andrée	mg
Kristjansson, Hedda	mg÷
Langberg Randløv, Anna Bodil	mg
Lange, Ruth	mg

Larsen, Ethel Margit	mg+
Lohfert, Anne Margrethe	mg+
Lorenz, Louise Wladie	mg÷
Lund Nielsen, Elly	mg+
Meyer, Ruth	mg÷
Møller, Ester Karen	mg
Møller, Inge Birgitte	mg÷
Mørch, Kirsten	mg
Nielsen, Tove Margrethe	mg÷
Pedersen, Ellen	mg
Permin, Fanny Klara	g+
Philipsen, Else	g+
Poulsen, Doris Emilie	mg÷
Renov, Ingrid Rica	mg÷
Riese Nielsen, Pauline Margrethe	ug÷
Riesel, Ellen Kirsten	mg
Sabroe, Birte Merete Rager	mg
Schjødt Bentsen, Aase	mg
Schøtz Jensen, Kirsten Birgitte	mg+
Sparrewath Hansen, Vita	g+
Stenderup, Carla	mg+
Støvring Nielsen, Birgit Margrethe	mg
Svarre, Hanne	g+
Sørensen, Else	mg÷
Sørensen Kjær, Ruth	g+
de Teilmann, Inge Agnete	mg
Vendelsøe, Ulla Susanne	mg÷
Wittrup Iversen, Inge Lise	mg÷
Zachariae, Margaret Jessie	g+
Zilstorff, Lilli Harpøth	mg÷
Østergaard, Ella	mg

Følgende bestod den eensproglige korrespondprøve:

Engelsk:

Andersen, Else	mg÷
Assov, Kirsten Marie	ug÷
Bagge-Petersen, Knud	mg
Bjørstorp, Hubert	mg
Bruun, Kirsten Lillemor	mg÷
Bundgaard Christensen, Anny	mg
Christensen, Bodil	mg÷
Christensen, Eleonora Margrethe	mg
Christensen, Inger	mg

Christensen, Mogens Skøtte	mg
Christensen, Tove Esther	mg+
Egtman, Leif Andersen	mg+
Ellesøe, Rose Margrethe	mg
Eriksen, Kirsten	mg÷
Evang, Henning Steffen	mg÷
Dalsgaard, Joan Elisabeth	mg
Dantzer-Sørensen, Otto	mg÷
Døllner, Hedvig	mg
Frank, Svend Mose.....	mg
Frederiksen, Erik Peter	mg÷
Garmann, Knud	mg
Greve, Jørgen	mg÷
Halsteen Hansen, Aase.....	mg÷
Hansen, Bodil	mg
Hansen, Else Marie	mg÷
Hansen, Jytte Birthe	mg÷
Henriksen, Agner	mg
Henriksen, Henny	mg+
Henriksen, Poul Anders	mg÷
Henriksen, Vibeke	mg+
Hoffmann, Jørgen	mg+
Hvalsøe, Annemarie	mg+
Ingvorsen, Anny Karen Marie.....	mg÷
Iversen, Else Marie	mg÷
Jacobsen, Werner	mg÷
Jefsen, Grethe	mg÷
Jensen, Jytte Lilian.....	mg÷
Jensen, Kirsten Edith	mg÷
Jühne, Tove Poula	mg
Kihlstrøm, Anne Elisabeth	mg÷
Kolling, Ib	mg÷
Koue Jensen, Elni Margrethe	mg+
Kruse, Henrik	mg+
Källström, Flemming	mg
Larsen, Mogens	mg
Lassen, Gudrun	mg
Levinsen, Birgit	mg
Lindegaard, Karen	mg÷
Lohse, Kirsten	mg
Lund, Jytte	mg÷
Madsen, Inge-Lise	mg÷
Mahler, Doris	mg÷

Mathiesen, Lisbeth	mg
Mathiesen, Solvejg Bergliot	mg
Martensen-Larsen, Birte Lone	mg÷
Molzen, Hans	mg
Munch Carlsen, Søren Wilhelm	mg÷
Møller, Grete	mg
Møller, Mathias Christian	mg+
Møller-Kristensen, Helge	mg
Møller Petersen, Børge	mg÷
Nielsen, Gerda	mg+
Nielsen, Gudrun Marie Louise	mg÷
Nielsen-Lyngbye, Ella Valborg	mg÷
Nilst, Vitta Ingrid	mg÷
Petersen, Grethe	mg÷
Petersen, Poul Jørgen	mg
Poulsen, Kirsten	mg
Rasmussen, Grete	mg
Rasmussen, Sidsel	mg+
Røder, Palle Løve	mg+
Schou-Jensen, Emmy	mg÷
Skjoldborg, John	mg
Strandholm Nielsen, Helge	mg÷
Sørensen, Emilie Bredahl	mg
Thomsen, Ruth Else	ug÷
Vestergaard, Hanne Ruth	mg÷
Winther-Petersen, Ove	mg+
Wolsing Hansen, Inger	mg

Fransk:

Andersen, Allan	mg÷
Beyer Holgersen, Minna	mg÷
Bak, Arne	mg÷
Bruhns, Ulla	mg÷
Bøge-Rasmussen, Henning	mg÷
Flyge, Lillemor Bergliot	mg
Goba, Rita	mg
Høy, Karen Johanne	mg
Jensen, Else	mg÷
Larnkiær, Else Marie	mg
Lerche-Thomsen, Gerda	mg÷
Madsen, Alice	mg÷
Møller Petersen, Børge	mg÷
Olsen, Verner Conrad Sigfred	mg+

Rasmussen, Evald	mg
Reman, Marguerite	mg+
Viskum, Tage	mg

Spansk:

Farland, Knud	mg
Jørgensen, Frede	mg
Klovborg Jakobsen, Bent	mg+
Nilssen, Alvinde Helene	mg+
Roikjær, Jørgen	mg
Wiedemann, Jytte	mg

Tysk:

Fischer, Paul Henning	mg+
Gjørup, Else Leth	mg
Hempler, Else Sigrid	mg
Jørgensen, Vagn	mg+

Følgende bestod prøven i russisk:

Kihlstrøm, Anne Elisabeth	mg+
Nielsen, Bent Jørgen	mg
Overgaard Petersen, Erich	g+

Følgende bestod spanskprøven:

Bloch, Kai Frits	mg+
Christensen, Ida	mg
Frederiksen, Gudrun	mg
Mathiesen, Birgit Elisabeth	mg+
Møller Jacobsen, Fred	mg+
Stray Jørgensen, Henrik Valentin	g+

LITTERÆRE ARBEJDER
AF HANDELSHØJSKOLENS LÆRERE AUGUST 1947—JULI 1948

Professorer.

Hansen, Max Kjær, dr.

- Haandbog i Kontororganisation. Red. M. K. H. Kbh. 1947. 521 s.
Kontoret og Organisationsproblemerne. (Haandbog i Kontororganisation, s. 21—71).
Reklamens Organisation og Teknik. Red. af M. K. H. Kbh. 1948. 455 s.
Reklamens interne Organisation. (Reklamens Organisation og Teknik, s. 11—34).
Frit eller bundet Erhvervsliv. (Det danske Marked 1947, s. 1—12).
Reklamebureauets Organisation. (sammesteds 1948, s. 42—47).

Docenter.

Aagesen, Aage, cand. mag.

- Argentina. (Økonomi og Politik 1948, s. 200—216).
Danmarks Stationsbyer. (»København«s Kronik, 14. febr. 1948).
Energikildernes Geografi. Kbh. 1947. 15 s. (Grundrids ved folkelig Universitets Undervisning).
Geografiske Undersøgelser over Esbjerg. (Det danske Marked 1946, s. 227—235).
Regional geography. (I »The humanities and the sciences in Denmark during the second world war. Copenhagen, 1948. s. 167—170).

Alkjær, Ejler, cand. merc.

- Reklamens Formidling. (Max Kjær Hansen: Reklamens Organisation og Teknik, Kbh. 1948. s. 69—94).
Hvor stort er den danske Dagspresses Oplag. (Det danske Marked 1947. s. 41—46).
Luftfartens Stilling i Konkurrence med de øvrige Trafikmidler. (sammesteds 1948 s. 24—33).
Kontorlokalernes Placering og Fordeling. (Max Kjær Hansen: Haandbog i Kontororganisation, s. 72—105).

Hansen, Palle, statsaut. revisor.

Principperne for regnskabsmæssig Effektivitetskontrol. (Handelsvidenskabeligt Tidsskrift 1948, s. 13—28).

Reklameomkostningernes regnskabsmæssige Behandling. (Max Kjær Hansen: Reklamens Organisation og Teknik. Kbh. 1947, s. 117—134).

Udviklingstendenserne i dansk Revisoruddannelse. (Handelsvidenskabeligt Tidsskrift 1948, s. 39—51).

Høybye, Poul, dr. phil.

Anmeldelse af Carl Bratli: Spansk-dansk Ordbog I. (Translatøren 1948, nr. 3, s. 37—42).

Kobbernagel, Jan, landsretssagfører.

Nogle Bemærkninger om Mærkerettens Begreb og Rettens Erhvervelse. (Det danske Marked 1948, s. 6—23).

Erhvervsretten i 1947. (sammesteds s. 102—104).

Lando, Z. D. dr.

Bank og Børs. 3 rev. Udg. Kbh. 1948. 362 s.

Brydninger og Tendenser i den internationale Handel. (Handelshøjskolen i København, Beretning 1946—47, s. 7—16).

Verdenshandelens Trængsler. (Elevforeningen for Landbohøjskolen ved Lyngby, Aarbo 1947. Lyngby, 1947, s. 19—31).

Lektorer.

Banke, Niels, underdirektør, cand. polit.

Den direkte Priskontrols Grænser. (Handelsvidenskabeligt Tidsskrift 1947, s. 106—118).

Hvordan fastsættes Priserne. (Erhvervsliv 1948, s. 222—225).

Inflationens Bekæmpelse. (Andelsbladet 1948, s. 73—78).

Prispolitik og Priskontrol efter Krigen. (Nationaløkonomisk Tidsskrift 1948, s. 9—20).

Regnskabsmæssig Kontrol efter Prislovens Bestemmelser. (Revision og Regnskabsvæsen 1947, s. 236—246).

Christiansen, Hans C., direktør, cand. merc.

Balanceplan contra privat vareudveksling. (Handels Nyt 1947, s. 56—60).

Danmarks Samhandel med Tyskland, (sammesteds 1947, s. 105—131).

Samhandelen med Italien. (sammesteds 1947, s. 137—143).

Udenrigshandel og Valutakurser i Grækenland. (sammesteds 1948, s. 11—13).

Vor finansielle Situation og Udenrigshandelen. (sammesteds 1947, s. 85—90).

Hansen, Poul, statsaut. revisor.

Bogholderi og Regnskabsanalyse. Kbh. 1947. 159 s.
Rederiernes Regnskabsvæsen. (Handelsvidenskabeligt Tidsskrift 1947, s. 49—67).

Langkjær, Asger, mag. art.

Publikums- og Markedsforskning. Kbh. 1948. 91 s.

Loff, O., cand. merc.

Driftsøkonomi I. Kbh. 1948. 255 s. (s. m. Jens J. Lund).
Stemmer Regnskabet? Moderne Bogholderimetoder og Regnskabsanalyse. Kbh. 1947. 127 s.

Schibbye, Knud, dr. phil.

Engelsk Stilistik II. Kbh. 1948. 54 s.

Vibæk, Jens, forstander, cand. mag.

Den københavnske Handel i de sidste 50 Aar. (København 1888—1945, under Red. af Poul Nørlund, Erick Struckmann og Ejnar Thomsen, Kbh. 1948, s. 425—432).

Handelsundervisningen. (sammesteds, s. 463—468).

Handelens Udvikling fra Statsbankerotten til vor Tid. (København, By og Erhverv gennem 500 Aar, Kbh. 1948, s. 135—226).

Assistenter og lærere.

Brems, Hans, lektor, cand. polit.

The interdependence of quality variations, selling effort and price. (The quarterly journal of economics 1948, s. 418—440).

Koncentration af økonomisk magt i U. S. A. (Økonomi og Politik 1947, s. 131—142).

Nogle nyere bidrag til afsætningsteorien. (Det danske Marked 1948, s. 34—41).

Nogle nyere bidrag til kartelteorien (sammesteds, s. 73—82).

Nogle træk af den amerikanske automobilindustri økonomi. (sammesteds 1947, s. 72—93).

Carlsson, Torben, prokurist H. A. og H. D.

Effektivitet på kontoret. (Bedriftsøkonomen 1948, s. 107—110).

Grundlaget for Kontorarbejdets Tilrettelæggelse. (Max Kjær Hansen:

Haandbog i Kontororganisation. Kbh. 1947, s. 106—166).

Kontorrationalisering. (Erhvervsliv 1948, s. 131—137).

Haislund, Niels, cand. mag.

Engelsk Begynderbog for Voksne. 11. Opl. Kbh. 1947. 160 s. (s. m. Ida Thagaard Jensen).

Elliptiske ord i moderne engelsk. (Salmonsens Leksikon-Tidsskrift 1947, spalte 247—253).

Kontamination i engelsk. (sammesteds, spalte 615—617).

Hoff, Søren, cand. polit.

En nordisk Toldunion. (Det danske Marked 1947, s. 56—71).

Statistisk oversigt over markedsforhold i Danmark. (sammesteds 1947, s. 35—41, 107—110, 1948, s. 48—51, 111—114).

Kidde, Axel, stenografilærer.

Stenotypmaskiner. (Salmonsens Leksikon-Tidsskrift 1948, sp. 856—859).

Topsø-Jensen, H., ekspeditionssekretær, cand. jur.

Hindenburg: Juridisk Formularbog. 8. Udg. ved Aage Svendsen og Hans Topsø-Jensen. Kbh. 1947. 864 s.

Kommenteret Udgave af Lov om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning. Kbh. 1948. (s. m. Johs. Faurhold).

Winding, Poul, sekretær, cand. polit.

Krigsskadeerstatningsleverancerne fra de vesttyske Zoner. (Økonomi og Politik 1948, s. 1—8).

Sovjetunionen under den fjerde Femaarsplan. (Økonomi og Politik 1947, s. 171—192).
